

ММ i СВІТ

WE AND THE WORLD

УКРАЇНСЬКИЙ
МАГАЗИН

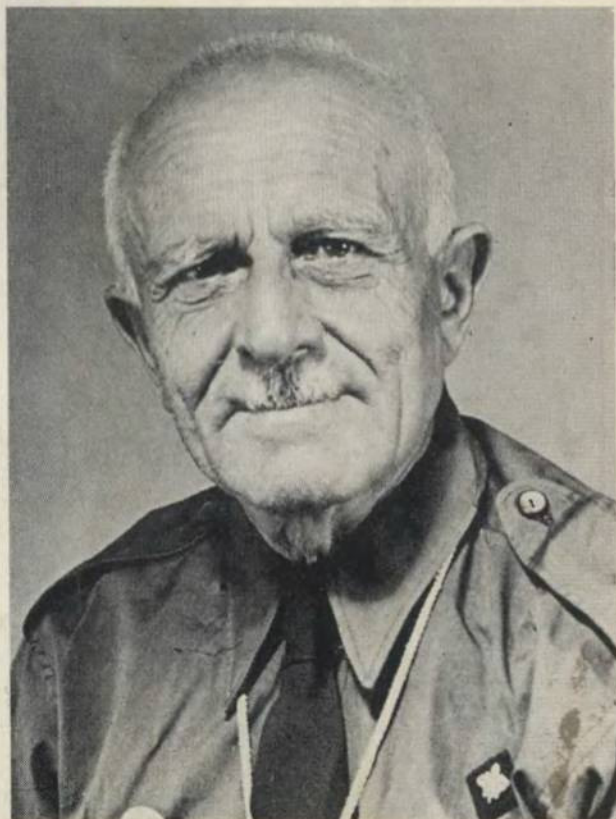
Nous
et le monde

Revue Ukrainienne

Editor:

M. Kolankiwsky
278 Bathurst St.
Toronto, Ont.
Canada

35 c.

P. 8

СЕРПЕНЬ — AUGUST

1957

Редактор і видавець: Микола Колянківський

Адреса для редакційної й адміністративної кореспонденції (вплата грошей): М. Kolankiwsky, 278 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada

З М І С Т :

**Дуже нерозумна жінка
Служба Сонця
Квіти на камені
У молдавській корчмі
Про поверхневу дію речовин
Дещо з Бразилії
Корисні птахи
Чи ваші діти не замалі?
Француженка про Америку
Український атомний центр
Як малювати уста?
Нові українські марки
Мекка тенісового спорту
Лемко про Лемківщину
Це все з центри!
Сучасне**

ПРЕДСТАВНИЦТВА

ARGENTINA:
"Peremoha", J. M. Campos 556
San Andres, FCNGBM (Bs. As.)

AUSTRALIA:
Fokshan Library and Book Sup-
ply, 1 Barwon St., Glenroy,
W. 9, Vic.

BELGIQUE:
Ihnat Stachij, Esneux en Liege

BRASIL:
Waldomiro Ostapiw, Cx. postal
658, Ponta Grossa, Parana.

ENGLAND:
S. W. Shewchuk, 78 Kensington
Park Rd., London, W. 11.

FRANCE:
Kolankiwskyj Mykola, 186 Bld.
St. Germain, Paris VI, c.c. 876771

DEUTSCHLAND:
Fr. M. Harabatsch, Muenchen 23,
Gundenlinden St. 13.

VENEZUELA:
Mrs. K. Kolankiwsky, Caracas,
Av. C. Acosta, Edif. Claviere
#16, San Bernardino.

ФОТО НА ОБКЛАДИНЦІ: Вітаючи Українських Пластунів з їхньою ювілейною Зустріччю, поміщуємо фото Начального Пластуну, проф Северина Левицького. (Фото: З. Сасик).

*** * ***

Річна передплата: для Англії — 25 шіл., Австралії — 30 шіл., для Бельгії — 120 б. фр., для Франції — 1100 фр., для Німеччини — 8 ДМ., для Аргентини й Півд. Америки — 75 арг. пезів, для Півн. Америки, Канади і всіх інших держав — 4 кан. долари. Ціна одного числа: 35 центів.

Ціна 1 стор. оголошень: 60 дол., пів стор. — 30 дол., чверть стор. — 15 дол., найменше оголошення фірм — 5 дол.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Фултон Оуслер

ДУЖЕ НЕРОЗУМНА ЖІНКА

Завжди існує дві дороги у вирішуванні життєвих проблем, і обидві вони необхідні для щастя. Одна з них — це мислення. Якщо ми мислимо обережно, то сумні помилки є дуже можливі при цьому. Але навіть якщо ми вміємо мислити, то голова ніколи не повинна бути найвищою і безапеляційною інстанцією. Знання і логіка мозку мусять прислухатися милосердю і розумові серця. У протилежнім випадку ми можемо одного дня перевищити самі себе і жалувати все життя. Як одна пані, на ім'я Мері.

В одному середньо-західньому містечку Мері зустріла молодого чоловіка. Але її не зворушували його темні очі, сповнені любови і приязні. Він не був подібний до її вимріяного героя: гарного і сильного атлета, який пасував би до кожного нею прочитаного роману.

Однак вона не відпихала його, бо кращого не було і ліпше було зустрічатися з ним, як з ніким. Отже вона

підтримувала знайомство достатньою мірною чемністю, щоб не знеохотити його.

Але одного дня Мері одержала листа від нього:

Приятелько Мері!

Ви напевне знайдете дивним, що я пишу Вам листа того самого дня, коли ми бачилися. Це можу вяснити тільки тим, що наші побачення викликають у мене багато думок, хоч говоримо ми дуже мало. Ви мусити знати, що говорячи з Вами або думаючи про Вас, я не можу залишитися байдужим. І все ж мені здається, що Ви помиляєтесь щодо моїх почувань до Вас.

У всіх випадках я завжди хотів уникати помилок, особливо з жінками, особливо з Вами. Припускаю, що Вам не залежить на нашому знайомстві. Як бачите, я пишу на те, щоб вяснити це. Прошу отже не турбуватися про відповідь, забути, що я існую.

Будьте певні, що я не буду мати й тіні закиду до Вас.

J. BOYKO

Real Estate & Business
Broker

**383 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
LE. 4-8821**

**Великий вибір хат, бізнесів
і фармів.**

Але не розумійте цього, прошу, як спосіб зірвати знайомство з Вами. Я хочу тільки, щоб ця справа була залежною виключно від Вас.

Якщо наше знайомство в ніякій мірі не причиняється до Вашого щастя, не причиняється воно і до мого. Ніщо не зробить мене більш нещасливим, як думка, що Ви є нещасливі, — ніщо більш щасливим, як свідомість, що Ви є щасливі.

Це все і є моєю проблемою. Я думаю, що Ви мене напевно зрозумієте.

Якщо Вам сподобається не відповісти на цей лист, прийміть його, як прощання і побажання — довгого і щасливого життя. Якщо Ви знайдете відповідним відповісти, — напишіть щиро, так як я.

Моє поздоровлення Вашим сестрам.

Ваш друг...

Відповіді на цього листа не було. Мері вираховувала, що цей молодий чоловік є ніщо для неї і взагалі. Серце, мабуть, підповідало їй, що він є ніжний, люблячий і вироzumілий, але вона не зважала на це.

Сьогодні Мері є майже всіма забутою жінкою, — найнерозумнішою може зі всіх.

А він?

Шляхами терпіння й слави він увійшов у Білий Дім — як Абрагам Лінкольн.

ХВИЛИНКУ УВАГИ, ПРОСИМО !

З попереднім, липневим номером ми побільшили об'єм нашої газети. Він має тепер 64 сторінки! Побільшена також річна передплата з трьох доларів на чотири долари. Усі, хто мав заплачену передплату по кінець 1957 року, повинні, отже, доплатити ще пів долара.

Передплата коштує 4 канадські долари, отже американські передплатники повинні платити тепер 4.20 амер. доларів.

Дуже багато з наших передплатників залагають з передплатою по рокові і більше. Дехто й не відзивається на упіщення. Нам прикро, але ми будемо змушені, на сором їм, опублікувати в журналі їхні прізвиська, як це ми вже раз зробили тому три роки. Остерігаємо наперед, щоб ніхто опісля не мав до нас жалю!

СЛУЖБА СОНЦЯ

(До Міжнародного геофізичного року)

Активність сонця

Сонце являє собою розжарену газову кулю радіусом близько 700 тисяч кілометрів. Воно віддалене від Землі на 150 мільйонів кілометрів. Температура на його поверхні становить близько 6 тисяч градусів. Сонце посилає на Землю багато світла і тепла, без яких життя було б неможливе.

На поверхні Сонця буває різно видно маленькі темні утворення—плями. Вони здаються темними тому, що мають трохи нижчу температуру, ніж поверхня Сонця. На якісних фотографіях добре видно вихроподібну структуру плям. У цих плямах є сильне магнітне поле. Якщо уважно придивитися до фотографії Сонця, то крім плям можна помітити світліші, ніж сонячна поверхня, місця — факельні поля. Найчастіше вони бувають розташовані біля плям. У центрі диску їх не видно: вони помітні ближче до краю сонячного диска.

Астрономи, виходячи з даних спостережень сонячних затемнень, давно вже встановили, що Сонце оточене оболонкою червонуватого кольору — хромосферою та променевим сяйвом, яке названо короною.

Як відомо, за допомогою тригранної призми або дифракцій-

ної решітки світло можна розкласти в спектр. Застосовуючи спектральні прилади різної конструкції, можна виявити на Сонці багато інших утворень: флокули, протуберанці, волокна, спалахи.

Сонце має суцільний спектр (подібний до райдуги), пересічений темними лініями вбирання. Ці лінії займають певні положення у спектрі, кожна з них належить якомуньбудь з елементів. Особливо виділяються лінії іонізованого кальцію, в атомів якого відірвано один електрон. Добре помітно також лінії водню, натрію, магнію.

Якщо за допомогою щілини або світлофільтра виділити з спектра вузьку смужку в цих лініях, то, користуючись спеціальними приладами, можна мати зображення Сонця у світлі ліній водню і кальцію. Виявляється, що Сонце, сфотографоване таким способом, не являє собою однорідну щодо яскравості кулю. На його поверхні є яскраві й темні місця, а також світлі виступи на краю диска — так звані протуберанці. Яскраві площадки звуться відповідно водневими і кальційовими флокулами.

Протуберанці мають найрізноманітніші форми, а коли вони проєктуються на диск Сонця, то їх видно як подовжені

темні утворення, названі волокнами.

Найбільшим зовнішнім утворенням Сонця є корона. Це дуже розріджена і гаряча атмосфера, яка химерною ореолою оточує Сонце. Корону добре видно під час повного сонячного затемнення, коли Місяць закриває диск Сонця, і яскраве світло не перешкоджає бачити слабе світло корони.

Звичайна корона має характеристичну променисту форму. Застосовуючи спеціальні прилади — коронографи, можна бачити найяскравіші частини корони поза затемненням. Особливо добре це вдається в гірських умовах, де мало розсіяного світла.

На диску Сонця, який спостерігається в промінні водню, іноді з'являються дуже яскраві точки або плямки — так звані хромосферні спалахи. Вони тривають лише кілька хвилини, рідко — коло години. Найчастіше ці спалахи з'являються у флокүлах.

Усі описані утворення на Сонці не є постійними. Вони з'являються, існують деякий час, безперервно змінюючись, і зникають. Тривалість життя окремих груп плям, факелів, флокүлів, протуберанців різка — від кількох днів до кількох місяців. Деякі протуберанці змінюються дуже швидко, іноді за десятки хвилини. Корона теж змінює свою форму.

Сумішність усіх описаних утворень характеризує активність Сонця. Вона має певну циклічність, проходячи через максимум і мінімум. Більшість об'єктів — плями, факели, флокүли, спалахи — з'являються в

певних широтних зонах, від екватора Сонця до середніх широт, і ніколи не з'являються ні на самому екваторі, ні в полярних широтах. Цикл триває в середньому 11 років, але чергування полярності плям у групі повторюється лише через цикл. Отже, повний цикл триває близько 22 років.

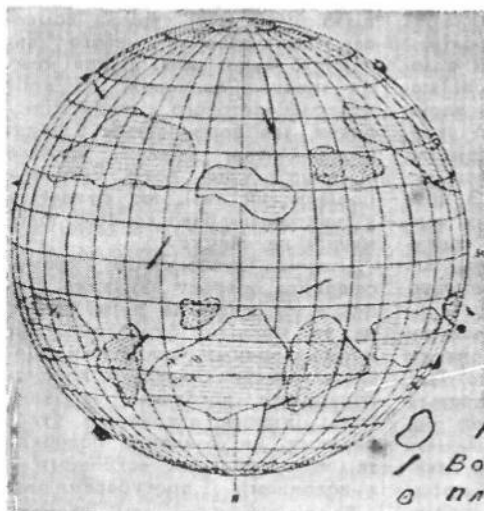
У період мінімуму на поверхні Сонця спостерігається мало плям, факелів, флокүлів, протуберанців. Корона має витягнуту форму. При переході до максимуму число цих утворень зростає, після чого знову зменшується до мінімуму. Під час максимуму форма корони буває майже кругла і в ній різно виділяються промені.

Будова атмосфери землі

Щоб зрозуміти, як сонячна активність впливає на Землю, звернемося до деяких явищ, що відбуваються в земній атмосфері.

Атмосфера — це передусім повітря, яким ми дихаємо. До висоти приблизно 12 кілометрів простягається тропосфера, де відбувається циркуляція повітря, що визначає погоду. Шар над тропосферою називається стратосферою. В ще вищих шарах розташована іоносфера. На різних висоті іонізуються атоми різних елементів, тому іоносфера ділиться на кілька шарів, що безперервно переходять один в один.

Приблизно на висоті 50-90 кілометрів розташований шар Д. На висоті від 90 до 140 кілометрів знаходиться шар Е, де іонізований молекулярний кисень. На висотах близько 160 кілометрів влітку вдень виникає

"Карта" Сонця

O Кальційові флюкули
 / Волокна \ Протуберанси
 в плями. x Спалах

шар Φ^1 , природу якого поки що точно не встановлено. На висоті 250 кілометрів іонізується атомний кисень — утворюється шар Φ^2 . Крім того, в цих шарах частково іонізований азот. Наявність вільних електронів, відірваних від атомів робить іоносферу добрим провідником електрики. Тому іоносфера відіграє велику роль у поширенні радіохвиль, отже, вона визначає радіозв'язок. Наприклад, короткі радіохвилі звичайно передаються на великі віддалі від передавача до приймача шляхом багаторазових відбитків від шору Φ^2 і від земної поверхні. Тому природно, що умови радіочутності на коротких хвилях залежать від стану шару Φ^2 .

Як відомо, земна куля має магнітні властивості. В кожній точці Землі магнітна стрілка

орієнтується цілком певним способом, тобто в кожній точці Землі є магнітне поле. На цьому ґрунтується застосування компаса, який відіграє велику роль у навігації, а також для орієнтування в польоті та при подорожах на Землі.

Зміни в земній атмосфері і зв'язок їх з явищами на Сонці

Після того, як з допомогою спеціальних приладів почали стежити за іоносферою Землі та її магнітним полем, було виявлено, що ні іоносфера, ні магнітне поле не лишаються постійними — їх властивості змінюються з часом. А в зв'язку з цим змінюються і умови радіочутності й часом неможливо застосувати компас. Виявилось, що описані земні явища змінюються залежно від пори доби, пори року і, нарешті, подібно

до сонячних явищ, виявляють зміни з періодом в 11 років.

Добові та сезонні зміни в іоносфері й магнітному полі показують, що іоносфера і варіації магнітного поля Землі залежать від взаємного розташування Землі і Сонця, тобто зумовлені впливом Сонця. З другого боку, зміни в земних явищах, зв'язані з циклом сонячної активності, показують, що вони в значній мірі зумовлені активністю Сонця.

Верхні шари земної атмосфери першими зустрічають сонячну радіацію. Тому природно, що стан цих шарів визначається здебільшого властивостями радіації, яка приходить. Отже, якщо спостерігаються зміни властивостей іоносфери (що призводить до зміни умов радіочутності), то причину слід шукати передусім у зміні ультрафіолетового випромінювання Сонця.

Справді, вже давно було виявлено, що одночасно з появою інтенсивних хромосферних спалахів на Сонці на всьому освітленому боці Землі настають різкі раптові припинення радіочутності на коротких хвилях. Те, що вони відбуваються одночасно, показує, що агент, який викликає іонізацію, рухається з швидкістю світла. Отже, хромосферні спалахи випромінюють потужну ультрафіолетову радіацію, що збільшує іонізацію шару D, який після цього починає вбирати короткі радіохвилі, що і є причиною порушення радіозв'язку.

Приблизно через добу після сильного спалаху звичайно спостерігаються зміни в магнітному полі Землі — так звані маг-

нітні бурі, коли стрілка компаса відхиляється від свого звичайного положення. Звідси можна зробити висновок, що крім ультрафіолетового випромінювання, яке поширюється з швидкістю світла, спалах посилає у простір ще потік частинок (іонізований газ), що рухається з швидкістю близько 1000 кілометрів на секунду.

Після інтенсивного хромосферного спалаху звичайно відбувається магнітна буря. Проте не всі магнітні бурі зумовлені хромосферними спалахами. Деякі з них викликаються корпускулярними потоками, зв'язаними з іншими активними утвореннями на сонячній поверхні та, як встановили астрономи, — з волокнами і протуберанціями.

Корпускули, як уже говорилося, являють собою заряджені частинки — іони й електрони; потік у цілому є провідником електрики. У провіднику, що рухається в магнітному полі, виникає струм. На цьому ґрунтується одержання струму з допомогою динамомашини. Тому, коли потік попадає в магнітне поле Землі, в ньому виникають струми. Навколо провідника з струмом у свою чергу з'являється магнітне поле. Воно накладається на "спокійне" поле Землі й змінює його, створюючи магнітні бурі. Крім того, потік корпускул впливає також і на іоносферу, змінюючи її властивості і викликаючи таким чином порушення радіозв'язку. Зміни магнітного поля Землі можуть викликатися не тільки корпускулярними потоками, а й ультрафіолетовим випромінюванням Сонця.

Зміна ультрафіолетового ви-

промінювання, зв'язана з активними областями, впливає на ступінь іонізації атомів іоносфери, отже, змінює її електропровідність і може сприяти зміні струмів, що проходять в іоносфері. Ці струми теж змінюють магнітне поле Землі. Таким чином, ролі ультрафіолетового випромінювання і корпускулярних потоків, зв'язаних в основному з активними областями Сонця, складна і, оскільки часто їх впливи накладаються один на один, їх не завжди легко поділити.

Крім змін магнітного поля і стану іоносфери, корпускулярне випромінювання, потрапляючи в земну атмосферу, викликає ще одне явище — світіння верхніх шарів її, яке спостерігається у вигляді полярних сяйв.

Сильні зміни в іоносфері, магнітні бурі і припинення радіозв'язку відбуваються, як правило, одночасно на всій земній кулі, і це переконливо свідчить, що всі ці явища викликані впливом на землю сонячних процесів.

Правда, в полярних областях, де спостерігаються сяйва, зміни іоносфери й магнітні бурі, збігаючись у часі з тими ж явищами в інших місцях земної поверхні, виявлені в більшій мірі. Це зв'язано з магнітними властивостями Землі. Поле Землі певним способом відхиляє корпускули від екватора і направляє їх у полярні зони, де вони досягають верхніх шарів атмосфери і викликають полярні сяйва.

З усього сказаного можна бачити, що описані явища на Землі викликаються сонячним кор-

пускулярним і ультрафіолетовим випромінюванням.

Тепер треба з'ясувати, з яких місць Сонця виходять ці випромінювання і як вони утворюються. Для цього робились численні спроби встановити зв'язок різних явищ на Землі з окремими утвореннями на Сонці. Найвиразнішим з них, як уже згадувалось, є зв'язок раптових порушень радіочутності на коротких хвилях з інтенсивними хромосферними спалахами. Далі пробували зіставляти магнітні бурі з кількістю плям на сонячній поверхні. В середньому (наприклад, якщо усереднити дані за рік) число магнітних бур зростає із збільшенням числа плям.

Проте, якщо робити зіставлення день за днем окремих бур з індивідуальними плямами, то можна довести, що далеко не кожна пляма або група плям викликають магнітну бурю.

Збудженість Сонця, яка змінюється з часом і причину якої ще не встановлено, визначає зміну стану іоносфери і коливань магнітного поля Землі.

Зв'язок між земними і сонячними явищами складний і потребує дальших уточнень. Те, що магнітні бурі можна зв'язувати з будьякими утвореннями на Сонці, легко пояснюється тим фактом, що всі сонячні утворення тісно зв'язані між собою і найчастіше з'являються в активних місцях Сонця, близько одне від одного.

Служба Сонця і міжнародний геофізичний рік

Щоб краще зрозуміти процеси, які відбуваються на Сонці, і детально з'ясувати їх зв'язок

з явищами на Землі, треба мати докладні дані про сонячні явища. Насамперед слід знати час виникнення і зникнення того чи іншого утворення, його положення на диску Сонця, його яскравість, розміри, магнітні поля (для плям).

Ці дані для всіх утворень щодня визначає Служба Сонця. Оскільки в одній обсерваторії неможливо спостерігати Сонце щодня через неминучі хмарні дні, його спостерігають у кількох обсерваторіях одночасно. Це дає змогу стежити за Сонцем протягом більшої частини доби, що дуже важливо при спостереженнях спалахів.

Хромосферні спалахи відрізняються від інших сонячних утворень своєю короткочасністю, вони існують дуже недовго — іноді кілька хвилин. Тому, щоб не пропустити хромосферних спалахів, недосить спостерігати за Сонцем раз на день, як це роблять для визначення характеристик флюкуїв, плям і протуберанців. Треба стежити за появою хромосферних спалахів протягом усього дня. З цією метою організовано патруль хромосферних спалахів. Ряд обсерваторій у відведені для них години безперервно стежать (у спеціальні прилади — спектрогеліоскопи) за появою спалахів і визначають їх характеристики.

Отже, Служба Сонця дає змогу досить докладно простежити за життям Сонця. Зіставляючи

УКРАЇНСЬКІ РАДІОСЛУХАЧІ!

Слухайте кожної неділі
в год. 8.30 — 9.45 вранці
мистецької української
радіопередачі

ЮРІЯ ЛАВРІВСЬКОГО

на хвилі W. W. O. L. — 1120

земні і сонячні явища, можна вивчити зв'язок між ними і на підставі поведінки Сонця робити прогноз, чого слід сподіватися на Землі.

Процеси, що відбуваються на Землі, — зміни магнітного поля і властивостей іоносфери, умови радіочутності, полярні сяйва — тісно зв'язані між собою. З цими явищами в свою чергу зв'язані вся атмосфера Землі, погода, електричні струми, що є в земній атмосфері, тощо. Тому вивчати всі ці явища доцільно водночас.

Виходячи з цих міркувань, вчені всього світу вирішили провести черговий Міжнародний геофізичний рік з 1 липня 1957 року по 31 грудня 1958 року. В цей час, застосовуючи найкращу сучасну апаратуру, вчені особливо старанно вивчатимуть всі зазначені земні і сонячні явища, надсилатимуть дані спостережень у спеціальні центри, де вони зіставлятимуться між собою.

НАЙКРАЩА ТКАЛЯ В СВІТІ

Павук — це найкраща ткаля в світі. 150 грамів його ниток вистачить, щоб оповити ними земну кулю по екваторі (рівнику) (40 тис. кілометрів).

КВІТИ НА КАМЕНІ

(З циклу: В країні білих ночей)

В середньовічному замку Гріпсгольм, розташованому неподалік від шведського міста Ескільстуну, зберігається найбільша в світі колекція портретів визначних осіб. Королі й королеви, імператори й імператриці, маршали, міністри, просто якісь багаті вродливі вдови, чоловіки й дами в стоячих гофрованих комірах часів Шекспіра, в бархаті, парчі й дорогих хутрах — понад дві тисячі малих, великих і кольосальних — на всю стіну — портретів.

Замок Гріпсгольм належав шведському королю-реформаторові Густаву Вазі, і цілком природно, що портретів Вазі тут найбільше. Ось він стоїть — високий, з рудою, як вогонь, бородою, в маленькій шапочці, в коротких штанах-пузирях і широкому камізолі з пишними буфами на плечах. А неподалік від нього дивиться з портрета, благально склавши тендітні рученята, блідолиця, жуда й злякана дівчинка. Це дружина Густава Вазі Катріні Стайнбок. Король одружився з Катрін, коли йому було шістдесят років, а їй лише п'ятнадцять. Молода королева не досить виразно уявляла свої майбутні обов'язки і тому, як розповідають, прихопила в замок і дитячі ляльки, якими вона ще гралася.

За п'ятсот років у Швеції змі-

нилося багато королів. Років з двісті вони здебільшого їздили в каретах і ходили пішки, про що й свідчать портрети Гріпсгольмської галереї. Але от на деякий час королі вирішили сісти на коней. Художники, дбаючи про потомків, залишили нам гігантські портрети Карла X на рудому, Карла XI на білому й Карла XII на чорному баских огирях. Однак незабаром монархи знову стали піхотинцями, бо, як сказав ще Тімур, можна завоювати країну верхи на коні, але не можна управляти країною верхи.

Гід Гріпсгольму, худорлявий юнак, з тоненькими грузинськими вусиками, розповідає про королів, показує відвідувачам шведські гобелени, шістнадцятого століття, рослинні орнаменти старовинних шведських майстрів, що збереглися на стелях кількох залів замку, майолікові підлоги, старовинний театр Густава III. А королі... Ну, по портретах шведських королів можна хоча б скласти собі деяке уявлення про шведську історію, але тут же ще безліч чужосторожних владик. Сотні портретів привезено сюди з Німеччини, після Тридцятирічної війни. Є тут еспанські й англійські королі, навіть російська імператриця Катерина II з маленьким Павлом на руках знай-

шла для себе місце в лунких залах шведського замку.

Гід, як видно, гуморист. Він дотримується принципу: про королів слід говорити весело або ж зовсім не говорити.

— Зверніть увагу на оцей портрет, — говорить гід. — Це еспаиський король Карл III. Він був такий негарний, що в Еспанії не хотіли навіть мати його портрет. Але нічого не поробиш: король. І от вирішили піти на компроміс. Художникові замовили зобразити Карла... з-заду. Тепер еспаіці любуються спиною Карла, а ми вимушені дивитися на його обличчя. А хіба ж це обличчя? Тут же один ніс, та й то не ніс, а якась груша "сен-жермен"!

Цей жвавий, молодий екскурсовод, мабуть, усім відвідувачам намагається вселити думку про те, що портретна галерея Гріпсгольма існує всього лише для ілюстрації відомого вислову Наполеона: "Від великого до смішного — один крок".

А колекція тут, повторюю, багатюща.

Зате в садбі шведського скульптора Карла Міллеса немає ніяких екскурсоводів. Та й навіщо вони тут? Показувати колекції, зібрані скульптором за п'ятдесят років? Але в них легко розберуться й самі відвідувачі. От картини Антоніо Каналетто і його племінника Бельотто: "Великий канал у Венеції з мостом Ріальто", "Великий канал у Венеції з церквою Санта Марія делла Салюте", "П'яцца Навона в Римі". От пейзаж Камілла Пісарро і "Леда" Анжельо Бронзіно. Гобелени шістнадцятого століття і "Місто на Корсіці" Утрільйо. Ста-

ровинні німецькі дерев'яні скульптури і терракотові китайські фігурки вершників Танської епохи.

Однак садиба Карла Міллеса — Міллесгорден — вражає не цим зібранням картин і скульптур, навіть не дорогоцінною колекцією оригіналів і копій з скульптурних робіт старогрецьких і староримських мистців. Зовсім ні.

Щоб потрапити в Міллесгорден, досить переїхати міст через морську протоку Вертаи, яка відділяє Стокгольм від його передмістя Лідінге. Тут, в Лідінге, над самим берегом моря, в 1906 році тридцятилітній маловідомий скульптор Карл Міллес купив гранітну скелю. Скеля була зовсім гола, тверда й неприступна, але все одно за неї довелося платити чималі гроші, бо в межах Стокгольму навіть скелі вважаються зручними ділянками для будівництва. Через два роки на скелі виріс невеличкий будиночок, споруджений гетеборзьким архітектором Карлом Бенгтсоном. Згодом будиночок розширювався й перебудовувався братом Карла Міллеса Евертом, він прикрасився строгими, як античні Пропілеї, критими галереями й переходами, і тепер тут зберігаються ті роботи різних майстрів, про які я говорив вище.

Та не це було головною метою Карла Міллеса. Поступово, рік за роком,кладаючи всі свої заробітки в задумане, він перетворював голу гранітну скелю в чарівний куточок землі. Спочатку на скелі прорубали три широкі тераси. Згодом навозили на них землі, посадили дерева, розбили квітники,

ЧОМУ НЕ ПОСПІШАЄТЕ?

Ще тому рік найдешевші картини М. Кричевського можна було набути вже за ціну 30 доларів. Сьогодні вони продаються, починаючи від 50 доларів. Це також ще дуже дешево! Незабаром їх ціна буде куди вища!

А. Сологуб теж сьогодні ще дуже дешевий. Але в нього, — кажуть чужинні критики, — велике майбутнє!

На нічому не зроблено таких грошей, як на вчасному закупні картин!

Відвідуючи Торонто, зайдіть оглянути приватну галерію картин українських малярів у редакції "Ми і Світ", напевно знайдете собі картину, яка прикрасить Вашу хату і свідчитиме краще про Ваш достаток, як "заховані в панчохи" долари.

зробили басейни й фонтани. Однак найголовнішою окрасою садиби стали власні роботи її хазяїна.

Найвидатнішим скульптором Швеції вважається Йухан Тобіас Сергель. Сергель помер у 1814 році, його життя припало якраз на період розквіту класицизму в мистецтві. Його знамениті "Фавн", "Марс і Венера", "Діомед", "Амур і Псіхе" зберігаються в музеях Гетеборгу й Стокгольму і ще й досі вражають філігранністю своєї роботи, вишуканістю форм, ніжністю ліній. Але все ж, коли дивисься на цих голих мармурових богів і богинь, серце твоє залишається холодним, як самі статуї, бо ти вже бачив щось подібне, вже хвилювалася твоя уява, вже завмирало серце. Скульптури Сергеля на античні теми — це наслідування давніх. Наслідування талановите, воно нічого спільного не має з рабським копіюванням, але нічого й не додає до нашого художнього знання світу.

Прихильники чистого мистецтва ще й сьогодні з сумом зга-

дують, як король Густав III викликав Сергеля з Італії, де той жив, і закидав його замовленнями на портретні бюсти і медальйони знатних людей Швеції. "З того часу, — пишуть вони, — Сергель був вимушений зовсім залишити сферу чистого мистецтва". Чисте мистецтво дійсно постраждало, зате виграло від цього мистецтво реалістичне, і в себе на батьківщині Сергель здобув визнання якраз завдяки десяткам чудових бюстів і портретних медальйонів.

Карл Міллес помер тому два роки. Він був нашим сучасником, але сюжети майже всіх його робіт надзвичайно близькі до тематики раннього Сергеля. Старогрецька мітологія, біблійні мотиви, скандинавські саги. Однак жодна людина не пройде байдужою повз ці скульптури.

Міллеса в Швеції люблять. Майже в кожному шведському місті встановлені його роботи. Скульптури мистця Міллеса прикрашають площі, фонтани, вулиці. В Стокгольмі міллесов-

ських статуй більше, ніж пам'ятників королям. Та якщо ви хочете побачити все, що створив цей справді великий художник за вісімдесят років свого життя, то вам обов'язково треба поїхати в Міллесгорден.

Колекція Міллесгордена — це, мабуть, найцінніша, найцікавіша колекція в Швеції. Тут, на широких терасах сірої гранітної скелі, посипаних білим і червоним піском, на високих колонах з сірого й червоного граніту, на чавунних п'єдесталах, в басейнах, на широких сходах, що з'єднують тераси, встановлені дивовижні, неповторні прекрасні витвори рук Карла Міллеса.

Багато з них ми вже бачили під час своєї подорожі по країні. Оцього бронзового вершника ми бачили на центральній площі міста Лінчепінг. Це легендарний герой "Саги про Фолькунгів" Фольке Фільбютер, який їздить по країні в пошуках свого небожа. Сум і безнадія написані на змученому, вкритому зморшками обличчі Фільбютера. Біль і скорбота від втрати лютого небожа заповнили все єство Фольке, вони відчувуються і в його схилений голові, напівзакритій широким, немов копушон монаха-анахорета, коміром, і у вигині торса, і в жестові лівої руки. Кінь під вершником не гарцює і не стоїть, мов укопаний, як це часто доводиться спостерігати в пам'ятниках. Ні, кінь, хоч як це не дивно звучить, теж шукає. Він співчуває горю свого хазяїна, хоче допомогти йому, тому така повільна його хода, тому так пильно він дивиться вправо, куди вершник в дану

хвилину не може дивитися, тому, незважаючи на смертельну втому, він їрже, кидає клич тому, що десь загубився.

Майже п'ятсот років тому на площі Санті-Джованні-е-Паоло у Венеції був встановлений пам'ятник кондотьєрові Бартольмео Коллеоні. Автором пам'ятника був знаменитий флорентинець Андреа Верроккіо. Статуя Колеоні ще й сьогодні вважається прикладом класичного вирішення кінного монументу. Стверджують, що лише Карлу Міллесові в його статуй Фольке Фільбютера вдалося сказати щось зовсім нове після Верроккіо. Проти такої думки не хочеться заперечувати.

Міллес любить алегорію. Ось високо в повітрі летять кудись у блакитні безвісті мітичний Пегас і оголений, мускулястий юнак. "Пегас і людина" називається скульптура. Це символ творчості. Людська мрія сильніша й далекосяжніша, ніж політ легендарного коня крилатої фантазії. Недаром же юнак летить сам, без допомоги Пегаса, і летить вище й попереду.

Ішиа скульптура, яку Міллес назвав "Рука Бога", вражає своєю композиційною сміливістю, завдяки якій основна думка, що її хотів передати художник цією постаттю людини, високо піднятої дужою рукою, відразу стає зрозумілою кожному. Скульптор назвав свою роботу "Рука Бога". Ми бачимо в цій руці руку всемогутнього розуму, знання, з вершинами якого видно так багато.

Шведське національне мистецтво насамперед відзначається монументальністю форм. В скульптурі ця особливість до

Міллеса майже не знаходила свого відбиття. Зате в багатьох роботах Міллеса перше, що кидається у вічі, — це їх монументальність. Ще двадцятирічним юнаком Карл Міллес запропонував модель пам'ятника одному з шведських державних діячів середньовіччя Стенові Стуре, яка здивувала й навіть злякала сучасників своєю незвичайною величністю.

Фонтани Орфея в Стокгольмі й Позейдона у Гетеборзі буквально приголомшують гігантськими розмірами своїх центральних фігур. Голова індієця, встановлена на невисокому цоколі з червоного граніту на верхній терасі Міллесгордена, примушує зупинятися кожного, хто потрапляє в садibu.

Ця кольосальна голова з світлого, до блиску одшліфованого діабазу, чимось нагадує старовинні скульптури. Подивіться, скільки спокою й впевнености в цих міцно стиснутих губах, скільки тисячолітньої мудрости у всьому виразі обличчя з його заплюсненими очима, яким не треба вже більше дивитися, щоб вивчати таємниці навколишнього світу, бо вони все бачили і все знають. Цю голову ніколи не забудеш, як не забудеш десятків інших скульптур Карла Міллеса.

Міллес подарував Міллесгорден шведському народові. Все життя він працював для того, щоб створити цей своєрідний музей, всі свої гонорари — малі й великі — вкладав у цю колись мертву й оголену скелю.

На дверях, що ведуть до Міллесгордена, впадає в вічі на-

пис: "Льот міг верка медан даген бріннер". В перекладі з шведської мови він означає: "Дай мені змогу працювати, доки світить сонце".

Вісімдесят років працював скульптор. Його руки обтесали сотні тонн неймовірно твердого каменю, вони відшліфовували десятки бронзових фігур, пальці цих рук невтомно ліпили все нові й нові моделі з гіпсу і глини.

Незвичайне, казкове трудолюбство було властиве скульпторові Карлові Міллесові.

Ми довго ходили по Міллесгордені, сиділи біля неглибоких басейнів, на дні яких виблискували десятки сріблястих монет, монет шведських, англійських, американських, французьких, бельгійських, італійських, слухали плескіт водограїв, любовалися прекрасними квітами й пишними деревами, що розрослися на терасах, і ніяк не мо-

ІВАН ПАВИЧ

порукає

**смачні ковбаси, шинки
й вудженняпи**

**809 Queen St. W.
Toronto, Ont. — EM. 4-0658**

гли відірвати погляду від скульптур покійного хазяїна.

Глибоко вниз під скелею лежало море, лагідне й попелясте, мов крілик. По той бік протоки ніжнєся під скупим північним сонцем Стокгольм, а тут, серед буйного шумовиння зелені й квітів, гордо здіймалися над

шматочком скелястої шведської землі неймовірно прекрасні твори рук великого сина Швеції Карла Міллєса.

"Дай мені змогу працювати, доки світить сонце" — в цих словах був увесь шведський народ, невтомний і мудрий працівник.

ЦІКАВИЙ АПАРАТ

Шведські вчені винайшли апарат, за допомогою якого можна докладно визначити вік дерева. Апарат цей — це сполучення мікроскопу з електричною машиною до рахування. Після вкладення до апарату куска перерізаного дерева машина рахує верстви, визначаючи вік дерева, а одночасно міряє товщину цих верств, встановлюючи річний приріст дерева.

СОНЯЧНИЙ КАМІНЬ

Білокорі берези, задумливі осики полощуть довге, гнучке віття в холодних водах Горині. Дєрева підступили впритул до річки, виструнчилися понад берегами. Але ось ріка круто повертає на південний захід, і ліс відступає. Піняві хвилі розмивають берег. Коли схлине водопілля, сонце висушить пісок, а вітер розпише його нетривкими візерунками, можна буде знайти невеликі, напівпрозорі камінчики, вимиті водою з землі. Вони жовтого кольору різних відтінків — від бурого до ясно-золотистого. Не всі знають, що ці камінці — справжній янтар, або, як його називали на Україні в старовину, бурштин.

Янтар — це закам'яніла смола шпилькових дерев, які росли мільйони років тому. На земній кулі його знаходять в небагатьох місцях.

Янтар ніби випромінює з себе сонячне світло, інколи його так і називають — сонячний камінь. З нього виготовляють коштовні намиста, різні оздоби, вирізьблюють витончені, сяючі квіти й вази.

У нас на Україні янтар є на Поліссі. Його часто знаходять в басейнах рік Горині, Случу — поблизу сіл Дубровиця, Клєсів, Острого. Це доводить, що колись на цій території росли шпилькові праліси.

Прикро, що ніхто не досліджує покладів і запасів цього коштовного самоцвіту. Про те, що на Поліссі є янтар, знають усі, але де лежать найбільші запаси його — мало кому відомо. У природничому відділі Рівенського краєзнавчого музею зберігається єдина маленька, завбільшки в голубине яйце, грудочка янтарю, знайдена поблизу села Могиляни, Острозького району.

У МОЛДАВСЬКІЙ КОРЧМІ

Під час першої світової війни, військова команда вислала мене в Бендери, до комісії по набору коней для армії.

Ця процедура тривала два тижні. З сусідних сіл приводили коні, що їх комісія переглядала й найкращі забирала на потреби війни.

Коні стояли в стайнях і щодня їм робили "прорух" — короткі проїздки. Стрільці, які приїхали зі мною, робили це дуже радо. Було чимало сміху з "паталах", які не уміли добре їздити на конях, або їздили без сидел.

Хлопці були добрі й я захотів зробити їм малу приємність та поїхав з ними до сусіднього села. Стрільці вибрали найкращі коні, а я також сів на коника, який мені дуже сподобався на комісії.

До села було не більше 10 кілометрів. Була це молдаванська оселя. Заїхали ми до корчми. Я віддав коня своєму джурі, хлопцям дав гроші на скромну гостину, наказав підстаршині глядіти за кіньми і час-до-часу до мене навідуватися.

Стрільці відїхали до іншої корчми, поставили стійку біля коней в холодку, а самі пішли на пиво.

Я зайшов до тієї корчми, де ми зупинилися. В просторій кімнаті нікого не було. Сів за стіл спиною до вікна, пояс зі

шаблею та пістолем зняв і поклав коло себе.

За декілька хвилин увійшов кремезний, старшого віку молдаванин. Я глянув на нього і мені видалося, що я його десь бачив.

Замовив яєшню і щось випити. Старий відійшов, а за добрих 20 хвилин пляшку вина і їжу принесла дівчина в гарному народньому вбранні. Привіталася, поставила їжу на стіл і сказала: "Їдьте й пийте на здоров'я!"

Молдаванка була гарна. Мала чудові чорні, величі очі, які могли зачарувати кожного.

Щоб нав'язати розмову, я запитав: — Як називаєшся дівчино?

— Вера (по нашому Віра), а хазяйська донька.

— Слухай, Віра, чи не додала ти отруї, або чарів до цього вина? Твої очі небезпечні. Випий перша!

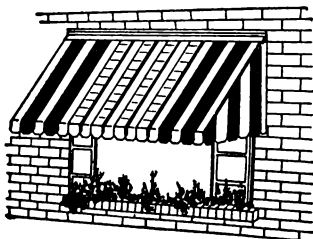
Віра солодко усміхнулася, налила трохи вина до склянки і випила.

— Вино добре, старе, наше-молдаванське. Як вип'єте, ще будете просити, але я більше не дам. Це остання пляшка для такого пана, як ви.

Віра глянула на мене і відійшла. Потім ще кілька разів забігала заговорити, і відходила. Гарна була дівчина, чарівна. Тай вино було дійсно добре.

KOOL LITE ALUMINUM AWNING COMPANY

176 Norseman St. — Toronto 18, Ont.

виробляє з алюмінієм

різноколірові дашки (криші)
над вікнами, дверми, літніми
верандами, виставовими вік-
нами і т. п.

Ці т. зв. **Awnings and Canopies** на бажання заінтересованих можуть бути трьох родів:

- 1) **постійні**, що не рухаються,
- 2) **рухомі**, що їх можна відкривати і закривати, і
- 3) **рольовані**, що їх можна піднімати та спускати.

За інформаціями та зі замовленнями звертатися до співласника цієї фірми **п. І. Лещишина**.

Т е л е ф о н и :

Бюро: RO 7-1441
BE 3-3121

Мешк.: RO 6-4613

Солодке-густе. Непомітно я випив цілу пляшку. Спершу не відчував ніякого оп'яніння. Голова була зовсім свіжа. Хотів уже заплатити і відійти, щоб подивитися, як там хлопці "бенкетують", але знову увійшла Віра, сіла на лавку поруч мене й почала розмову.

— Правда, що добре вино? Тільки мало? Доброго завжди с мало. А ви недобрый, бо забрали нам коней. Чим ми будемо землю обробляти? Лопатою, ради не дамо. Пощо людям кривду робите? Серця не

маєте, хоч такий ще молодий. Я ніколи не полюбила б такого як ви.

Я почав оборонятися, що виконую лише накази військової влади, що це війна тощо. Віра дивилася на мене своїми чарівними очима і полонила мене. А там підсунулася до мене ще ближче, швидким рухом схопила мій пояс зі зброєю і, як стріла, вискочила з коршми до своїх кімнат.

Я зразу опам'ятався й зрозумів, що мені загрожує. Хочу встати, бігти за Вірою, а мої

ноги, як мертві. Не можу піднятися з лавки, наче б хтось пришруб'ював до неї. На щастя, під вікном побачив моїх стрільців. Не надумуючись, вибив шибу і крикнув: — Хлопці! Мерщій до мене. Повіть злодійку!

Кинулися хлопці до дверей. Двері заперті. Вибили раму, елізли вікном і кинулися шукати Віру.

Зчинили переполох. Мій підстаршина прибіг до мене і повідомив, що в селі неспокійно, треба нам негайно від'їхати.

Підняли мене хлопці з лавки, висадили на коня й ми спішно покинули село.

Вже за селом я дізнався від хлопців, що над нами хотіли зробити самосуд і забрати коні. Стійкові бачили, як молда-

вани підходили до коней, де-хто з них пізнав свої, щось раділися і зникали.

Поведінка була обдумана. Їй доручили забрати мою зброю й передати в руки напасників.

Я був сердитий на хлопців, що мене залишили самого. Відний джура Пилип оправдувався тим, що не міг зайти до коршми, бо двері були замкнуті, а через вікно бачив, як я любенью розмовляв з дівчиною.

— Ми схопили ту чарівницю, коли вибігла з корчми і несла під плахтою вашу зброю. Тай завзята ж та молдаванка! Вийняла пістолю і стріляти хотіла. Дали ми їй науку!

Я був сердитий, що спокусився на солодке вино від чарівної підступної молдаванки та забув про свої обов'язки.

Л. Б.

БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІАЛ ІЗ СКЛА

У Німеччині почато виробництво цеглин із скла. Їх виготовляє скляний завод Фрайтель поблизу Дрездена.

Новий будівельний матеріал використовують поки що для спорудження промислових об'єктів, паровозних депо, заправочних станцій, лябораторій, спортивних стадіонів тощо. Найближчим часом він знайде застосування і на будівництві житлових приміщень.

З численних переваг, якими відзначаються скляні цеглини, найголовнішими є їх велика світлопропускна здатність, вогнетривкість і висока ізоляційність проти холоду, спеки, пилюки і звуку. Так, під час випробування скляної стіни вогнем тільки після чотирьохгодинного гасіння водою в ній зіпсувалося лише кілька цеглин.

Виробництво будівельного матеріалу з скла набирає дедалі ширшого розмаху. Він іде не тільки для задоволення власних потреб, а й значною мірою на експорт. Тепер його купують 23 країни.

ПРО ПОВЕРХНЕВУ ДІЮ РЕЧОВИН

Не дивлячись на те, що поверхнева дія речовин відіграє дуже важливе значення в житті людства й дуже давно ним застосовується, міжнародній науковий конгрес у цій справі відбувся ще тільки другий, в квітні місяці 1957 року, в Лондоні.

За історичними даними, сучасній вже 2450 років перед Христом були відомі з миловарства. Єгиптяни також ще перед династіями (себто 3188 років перед Христом) мусіли знати про те, що поверхня міді темніє. Найперші власники тварин теж мусіли спостерігати емульсію товщу у воді й молоці, а також емульсію води в товщі й маслі.

Також і сама наука про поверхневу дію речовин не є новою. Ще в 1800 році Вольт зробив просте спостереження в електриці, яке потім стало основою його детального дослідження й доведення, аж до половини першої світової війни. Він знайшов, що коли два ізольовані від землі диски, зроблені з двох різних металів, притупити один до одного, а потім роз'єднати, то вони набудуть протилежні електричні насаги. Себто, ці два металеві диски через свій поверхневий контакт, стали джерелом електричної енергії і коли їх сполучити дротиком, то по ньому пройде електричний струм.

Пізніше, в 1823 році, німецький хемік, Доберайнер, показав, що струя водню може бути запалена при звичайній тем-

пературі, коли її направити на пористу платину в повітрі. Як наслідок із цього, була зроблена доберайнерова лампа, яка застосовувалася, в переміну з кресалом, аж до винаходу сірників. В цьому випадку пориста платина, як каталізатор, своєю поверхневою дією прискорювала реакцію сполучення водню з киснем повітря, аж до його завогнення. Частково це пояснюється, але тільки частково тим, що пориста поверхня тіл абсорбує на собі велику кількість газів, але насправді, формування хемічних сполук при допомозі поверхневої дії, тієї чи іншої твердої речовини, потребує значно ширшого пояснення.

Більш нова думка, яка стає дуже важливою в багатьох застосуваннях поверхневої дії речовин, є про розміщення молекул при розчиненні речовин, які можуть бути названі двічі закінчені молекули, бо вони дають різні вартості в їх двох кінцевих оформленнях. Взагалі, молекули в цих головних структурах є нерозчинні, але при одному кінцевому оформленні чи близько нього, молекули мають в собі одну чи й більше розчинних у воді груп, тоді — в наслідку — ці молекули є розчинні в одному їх кінцевому оформленні й нерозчинні в другому. Розчинні молекули такої речовини будуть самі розташовуватися на її поверхні, ближче до води, а нерозчинні якнайдалше від води.

Якщо якесь тіло має такі молекули, то вода його поверхню скоріше й краще змочує, ніж того тіла, яке не має тих молекул. А, наприклад, розчинна частина молекул у вуглеводнях не тільки сама буде прагнути ввійти в воду, але також буде притягати до себе в воду молекули й інших вуглеводнів, наприклад, молекули товщу на поверхні якогось тіла, чим можна очистити це тіло від товщу. Таким чином, молекули очистника діють, як посередник між товщем і водою.

Протилежне явище виникає при виділенні мінералів за допомогою пінистого плавання. Для цього мінеральна руда дуже дрібною розмілюється й суспензується в воді, через яку потім продувається пазирками повітря. При цьому дрібнішкі частки мінералу залишають воду й разом з пазирками повітря випливають на поверхню, де потім їх і збирають.

Про поверхневу дію речовин можна наводити дуже багато різних прикладів, широко і ма-

ONTARIO STAMP & SEAL CO.

(власник: Е. Граб)

УКРАЇНСЬКА ДРУКАРНЯ
І МАЙСТЕРНЯ ПЕЧАТОК

виконує добре й дешево всі
роди печаток і друки: візитівки, запрошення, летючки,
комерсійні бланкети і т. д.

1693 Dundas Street West
Toronto 3, Ont. — LE 1-6211

ло відомих пересічному населенню, але й багато є ще не дослідженого, й невідкритого в цій ділянці. Тому людство покладає великі надії на Міжнародний Конгрес в справі Поверхневої Дії Речовин й чекає від учених нових плянів, досліджень і відкрить, а особливо в ділянці людського організму й атмосфери, що нас оточує на земній кулі, які теж є величезними лабораторіями поверхнево діючих змін. **Степан Глід**

ПОЖЕРТВИ

На Фонд "Рідне Слово Братові" зложили: дир. О. В. Дармохвал — 3 дол., д-р П. Хрептовський — 2 дол.

На Прес. Фонд переслали: д-р С. Котик 5 дол., мгр. Р. Дубляниця — 5 дол., пп. Бродовичі 2 дол., п. Кавка 1 дол., п. Літвінов 1 дол., п. Полтавченко 2 дол., п. Потюк 1 дол., п. В. Брух 2 дол., п. К. Мельник 2 дол., п. Перекліта 2 дол., п. Залуський 1 дол., п. Береза 1 дол.

Щиро дякуємо за допомогу і вияв дружньої прихильности.

ДЕЩО З БРАЗИЛІЇ

Нема, мабуть, в цілому світі народу, який би міг створити стільки анекдотів про інший нарід, як бразилійці про португальців, що зовсім ще недавно були колонізаторами великих бразилійських просторів. Бразилійці використовують для цього кожну нагоду. А всі анекдоти про португальців мають одну спільну тенденцію: показати португальця "буром" (ослом). Між іншим, ця назва по відношенню до португальців вживається в простолюдді на кожного кроці. У кожного бразилійця появляється усмішка на обличчі, якщо він дізнається про якусь невдачу подію, героєм якої був португалець. Португальцям приписують, наприклад, ось і цю подію:

Кажуть, що в Португалії виробляються не досить якісні сірники. Ото ж один із португальців, прибувши до Бразилії і

побачивши добрі сірники, вирішив послати своєму братові в Португалію цілу пачку з десяти коробочок. Коли той отримав сірники з Бразилії, то написав лист братові з наріканнями на те, що, мовляв, бразилійські сірники нідоного не здатні, бо не горять зовсім.

— Як то не горять?! — відповів йому брат з Бразилії. — Я бо всі до одного перепробував, і всі вони добрілі...

Звідки пішла ця тенденція виставляти португальців "бурами" — тяжко дізнатися. У всякому разі, така тенденція не має жодних підстав, принаймні сьогодні. Після італійців, португальці займають друге місце по виявленню своєї комерційної ініціативи в Бразилії і посідають провідні адміністративні, фінансові, комерційні й інші посади. Зрештою, тяжко знайти бразилійця щоб він не був ближчим чи дальшим нащадком португальця. Але факт зостається фактом...

Навіть (або особливо) багато анекдотів появилось в народі про португальців за останній місяць, перед приїздом та під час перебування в Бразилії високого гостя — президента Пор-

Д-р А. ФЕДИНА

лікар, хірург, акушер

(напроти Вестері Госпіталю)

386 Bathurst St.

Office: EM. 3-3661

Res.: WA. 1-1905

**Дружина президента
Португалії (в білому)
в супроводі дружини
губернатора Сан Пау-
ла і доньки губерна-
тора під час візиту
президента Португалії
у Бразилії**

(Фото: С. Овечко)

тугалії, ген. Гравейро Лопеса. Саме прийняття ген. Грайвера державними властями і народом в Бразилії — це було все-народне свято. В Ріо де Женеїро біля двох мільйонів людей було в той день на вулиці, щоб привітати президента. Історія Бразилії не знає пишнішого прийняття будь-якої особи з-за кордону від прийняття, яке було влаштоване президентові Португалії. Були випадки навіть спроб самогубства деяких осіб, які не змогли з якихось причин побувати на відповідному святі і побачити зблизька ген. Грайвера...

Але без анекдотів і тут не обійшлося.

Щоб їх перелічити, потрібна ціла книга. Між іншим, і сам президент Португалії, дізнавшись про силу-силенну новонароджених анекдотів з приводу його візиту в Бразилії, звернувся на пресконференції з апелем і проханням до бразилійських журналістів зібрати всі існуючі анекдоти про його особу і візит у одну збірку і видати окремою книгою. Це зробило б йому велику приємність і за подарунок йому такої книги він був би дуже вдячний.

КОРИСНІ ПТАХИ

Великої шкоди сільському господарству завдають, зокрема, шкідливі гризуни та комахи. На боротьбу з ними витрачається багато робочої сили й коштів. І все ж збитки від них щороку становлять мільярди доларів.

Швидкість розмноження комах надзвичайна. Не дивно, що комахи, якщо не вести з ними наполегливої систематичної боротьби, можуть знищити врожай на великих площах, згубити значні масиви лісів, садів і парків.

Поряд з різними хемічними, агротехнічними і механічними засобами боротьби з шкідниками серйозної уваги заслуговує використання природних їх ворогів — птахів, які поїдають величезну кількість комах і навіть мишовидних гризунів. Нежерливість птахів дуже велика: багато з них з'їдають за добу стільки, скільки вазать самі. Вміст одного шлунка мартина чорноголового досягає 1200 штук різних комах. Тут можна знайти клопів-черепашок, жуки-кузьок, вовчків, крилатих мурашок, сараю, довгоносики, гусінь лугового метелика тощо. Особливо неажерливі пташенята. Сотні раз на день батьки — птахи приносять їм їжу і все ж не можуть досхочу нагодувати їх. Та це й зрозуміло: адже пташенята ростуть дуже швидко — деякі з них здатні за 2-3 дні подвоювати свою вагу.

Звідси видно, яку велику ко-

ристь можуть давати птахи сільському господарству.

Здавалося б, що коли настає зима і сходи озимої пшениці, жита і багаторічних трав вкриваються шаром снігу, їм не загрожують шкідники. Проте це не так. Ще восени з розораних полів, з балок, чагарникових заростей на посіви перекочують півки. Зимою вони риють під снігом ходи і до весни годуються тут рослинами. В західних областях України, де внаслідок сприятливих кліматичних і ґрунтових умов чисельність сірих півок дуже велика (до 20-30 тисяч нир на гектарі), полям часто загрожує небезпека. В окремі роки ці шкідники не тільки роблять великі "лисини" на посівах, а й цілком знищують їх на тисячах гектарів.

У боротьбі з мишами і півками допомогу людині подають хижі птахи, сови, лелеки, великі види мартинів, сороки й ін. Коли настають холоди (у жовтні-листопаді), з крайньої півночі відкочовують на південь багато канюків-зимняків, що зимують у наших широтах. На телеграфних стовпах, придорожніх деревах, на скиртах соломі і прямо у відкритому полі можна побачити одночасно десятки цих зимових гостей. Зранку до пізнього вечора вони вислідують і виловлюють мишовидних гризунів. Величезну користь, яку дають канюки-зимняки, важко собі навіть уявити. В їх

шлунку знаходили по 8-10, а іноді й 15-18 гризунів. З осені до весняного відльоту на північ цей хижак знищує тисячі мишей і полівок.

З першими ознаками весни на зміну каюкам-зимнякам з далекого півдня на поля і луки прилітають у наші краї і гніздяться тут звичайні і степові боривітри, кібчики, шуліки, степові, польові і лугові луні, степові орли й інші хижі птахи. Вони живляться гризунами самі і вигодовують ними своїх пташенят. Кому доводилось бувати в полі, той мимоволі звертав увагу на невеликого рудуватого птаха — боривітра, який, то швидко махаючи крилами, ніби повисає в повітрі на одному місці, то стрімко падає каменем вниз, щоб схопити свою здобич — ховраха, мишу, полівку чи великого жука або іншу комаху. За даними спостережень, пара боривітрів за час вигодовування пташенят приносить у гніздо понад 180 ховрахів. 90 мишей, і багато різних комах. Крім того старі птахи самі поїдають багато шкідників.

Методично обслідують поля луні. Від їх пильного ока не можуть сховатися миші, хом'яки, полівки і ховрахи, яких вони знищують у великій кількості. На природних і штучних присадках—деревах, стовпах, жердинах, скиртах, земляних курганах відпочивають і з них вистежують свою здобич — мишовидних гризунів звичайні канюки, шуліки, кібчики, підорлики тощо. Однак грозою ховрахів по праву вважаються степові орли. Вигодовуючи своїх 2-3 пташенят, пара цих хи-

жаків за літо виловлює більше 1000 ховрахів. Коли врахувати, що один ховрах за літо з'їдає до 16 кілограмів зерна і зеленої рослинності, то стане зрозуміло, яку велику користь сільському господарству дають хижі птахи.

Знищення гризунів птахами не припиняється ні вдень, ні вночі. Як тільки смеркне, на зміну денним хижакам над полями з'являються різні нічні птахи — сови і сичі, які продовжують полювати за мишами, полівками тощо. Завдяки м'якому оперенню, що забезпечує безшумний політ, а також добре розвинутим слуху і зорові, сови легко виявляють і поїдають багато гризунів. Поширені у нас сови — сіра, вухата, болотна сипуха, домовий сич і інші належать до дуже корисних птахів, яких треба всіляко охороняти.

Сова-сипуха — супутник людини. Живучи на горищах будинків, у дуплах великих дерев, садів і парків, вона за рік виловлює на городах і в дворах більше тисячі шкідливих гризунів. Подібний спосіб життя веде і домовий сич, який, незважаючи на невеликі розміри знищує поблизу жител людини щороку кілька сот мишей, полівок та інших гризунів. На полях, в ровах чагарникових заростях гніздиться болотна сова. В її шлунку знаходили по 8-9 гризунів, а за літо вона знищує більше 1000 полівок. Коли врахувати, що кожна полівка з'їдає близько кілограма зерна, то вийде, що болотна сова ратує понад тонну хліба.

Проте не тільки деякі хижі птахи і сови знищують шкідли-

вих гризунів. У роки масової появи мишей і полівок їх багато поїдають лелеки, чаплі, ворони, сороки, граки, дрофи, сорокопуди, сиві мартини й мартини чорноголові. Хоч як це дивно, але в годівлі водяних птахів (великих мартинів) гризуни-шкідники мають велику питому вагу. Мартини-чорноголові, які гніздяться на Сари-Булатських островах, літають в глибину Криму на десятки кілометрів, добуваючи там на полях для себе і своїх пташенят ховрахів, полівок, мишей, хом'яків, комах і інших тварин. Як показали дослідження 2000 дорослих і 3000 пташенят мартинів чорноголових за 70 днів гніздування знищують понад 600 тисяч малих ховрахів та інших дрібних мишовидних гризунів, близько мільйона шкідливих жуків і багато інших комах, рятуючи тим самим в Криму тисячі тонн зерна від шкідників.

Різноманітні природні умови районів України накладають свій відбиток і на їх тваринний світ, зокрема птахів. Весняна оранка на Чернігівщині, Житомирщині, Київщині і Полтавщині супроводиться появою на полях численних зграй темнотозабарвлених птахів — ворон, граків, галок, зайнятих збиранням з перевернутих пластів землі різних тварин. Ішу картину спостерігаємо на полях Миколаївської, Херсонської, Запорізької і Кримської областей, де буквально слідом за плугом "перекочується" біла хмарка з різних видів чорноморських мартинів і кричків. Птахи ловлять і умертляють гризунів, що тікають із зруйнованих нір,

поїдають вивернутих на поверхню землі комах, їх личинок, кокони і кладки яєць. У західних областях України на полях, крім воронових птахів, під час оранки з'являються десятки білих лелек. Спокійно і поважно крокуючи вздовж поля, не звертаючи уваги на грізний гуркіт машини, ці великі довгоногі птахи уважно оглядають ріллю, вишукуючи собі їжу.

Важко переоцінити користь, яку дають нам наші улюбленці — шпакі. Дослідження показали, що протягом тижня пара шпаків відловила на полях та городах і принесла пташенятам більше 1.100 хрущів, понад 230 личинок і десятки жуків-коваліків. З появою масових шкідників на полях сюди звідусіль злітаються шпакі й інші птахи, які успішно винищують цих шкідників. Відомий такий випадок. У 1925 році на Лівобережжі України, поблизу Києва, з'явилась велика кількість італійської сарани-пруса. Одночасно сюди прилетіли тисячні зграї звичайних шпаків, які швидко знищили грізного шкідника.

Як тільки ранньою весною на полях з'являється буряковий довгоносик, у боротьбу з ним включаються шпакі, жайворонки, граки й інші птахи.

Немало шкоди завдає посівам луговий метелик. В догослому віці він важить лише 0,025 грама, але під кінець літа вага його потомства досягає 225 кілограмів. За період свого розвитку воно з'їдає 9 тонн зеленої маси, тобто стільки, скільки потрібно корові на весь рік. За підрахунками інституту захисту рослин, у 1929 році цей

шкідник "з'їв" вартість Дніпрогесу.

В причорноморських степах шкідливих комах успішно знищують мартини і крачки, які гніздяться на островах і в плавнях великих рік. Лише в Чорноморському державному заповіднику (на острові Орлові) в окремі роки гніздяться десятки тисяч чорноголових мартинів і чорнодзобих крачків. Шукаючи їжі, вони летять не в море, а в глибину суші, віддаляючись від островів на 20-30 і навіть 80 кілометрів.

На шпилькові і листяні ліси, якими вкриті величезні простори нашої неосяжної країни, на сади і парки не раз нападають численні шкідливі комахи. Вони самі, їх личинки і гусінь об'їдають чатиння дерев, пошкоджують кореневу систему, проникають під кору, проточують глибокі ходи в деревині. Проти таких шкідників, як сосновий коконопряд, непарний шовкопряд, сосновий п'ядун, золотогоузка, ільмовий ногохвіст, короїди, хрущі, попелиця тощо, успішно борються багато птахів.

З першими ознаками весни з далеких теплих країв до нас прилітають численні горобині й інші птахи, які приєднуються до порівняно невеликої кількості осілих і кочуючих у наших широтах видів. Дорослих комах,

личинок, лялечок у великій кількості винищують синиці, шпакі, ворони, мухоловки, славки, чижі, різні види дятлів, зозулі, сиворакиші, кібчики та інші птахи. Відомий такий випадок. В одному з південних лісництв з'явилося багато ільмового ногохвоста. Протягом двох тижнів робітники зібрали 120 відер цього шкідника, тобто більше 2 мільйонів гусениць. А в кварталах лісу, де в шпаківнях жили 50 пар шпаків, птахи самі розправилися з шкідником, очистивши від нього значну територію лісового масиву.

У 1948 році в лісах України розвісили близько 30 тисяч шпаківень, які в багатьох місцях були цілком заселені птахами. Це забезпечило успішну боротьбу з шкідниками.

З усього сказаного видно, яке важливе значення мають птахи для сільського і лісового господарства, яку величезну користь вони дають, винищуючи шкідників лук, полів та лісів. Ми повинні більше дбати про наших пернатих друзів.

На жаль, є ще люди, які не розуміють і не цінують природи. В гонитві за "здобиччю" такі горемисливці знищують непотрібних їм, проте дуже цінних для сільського господарства птахів. Погане виховання дітей нерідко приводить до розвитку в підлітків не почуття любови і дбання про тварин і рослини, а шкідливих нахилів і вчинків. У результаті терплять корисні птахи, гнізда яких розоряються.

Птахи — наші друзі і помічники, які заслуговують великої уваги і дбання.

**COLLEGE STUDIO
PHOTOGRAPHER**

**ВЛАСНИК І. ЯРМОЛЮК
499 College St. Toronto, Ont.
WA. 2-2507**

ЧИ ВАШІ ДІТИ НЕ ЗАМАЛІ?

"Все моє життя, в школі і в праці, я терпів в наслідок мого смішию малого росту. Дівчата часто мене висмівали і багато разів кружляли в моїй голові самовбивчі думки. А ось мій син, — йому 14 років, мабуть, йде моїми слідами. Скажіть, докторе, чи карловатість є дідичною прикметою?"

Це один з листів, що їх сотнями дистантять лікарі. Бо, на жаль, чимало батьків і досі не знають, що сучасна медицина може зарадити їхнім клопотам. Ріст — це вже не містерія, як про це писали давні автори. Ми знаємо, що він залежний від кількох гормонів, які хіміки ставлять сьогодні до нашої диспозиції. Зокрема великі постипи в цьому зробила Америка, де пересуди щодо росту дуже поширені і де життєва кар'єра, напр. дипломата, може бути зламана ізза нестачі декількох сантиметрів.

R. MYNDIUK & SON

Всі роди асекурації

575 Queen St. W.

(над Аркою)

Toronto 2B

Office: EM 6-6326

Res.: LE6-4444

На жаль, інколи батьки собі це легковажать. Дитина, яка пиняво росте, не є хвора, отже, — кажуть, — навіщо вести її до лікаря.

Всі виховники знають, що надто мала дитина є нещасливою. Щоб уникнути насмішок товаришів, вона замикається сама в собі, стається боязливою, свою фізичну нижчість намагається рекомпенсувати надмірною агресивністю, підступністю тощо.

Але лікарі побоюються ще й майбутнього такої дитини. Її ріст — це не тільки питання естетики. З цим часто сполучений і половий недорозв'яз. На це обов'язково повинні звернути увагу батьки в роки дозрівання дитини, щоб запобігти майбутнім великим трагедіям.

Щоб як слід стежити за ростом дитини, треба її завжди міряти. Матері залюбки важать дитину, але міряють рідко коли. А вага ще нічого не говорить. Якщо дитина загруба й багато важить, це також нездорове.

Починаючи з трьох років, дитина повинна рости регулярно по 6 до 7 сантиметрів щороку, аж до 15 року життя. Кожна затримка росту в тому періоді вимагає обов'язкової інтервенції лікаря.

І саме з цього лиха, що бать-

ки вдовольняються ствердженням, що то, мовляв, спадкове. Спадковість у рості, без сумніву, є, але вона проявляється у великих масштабах (напр пересічна висота французів є 1.65 метра, а скандинавців — 1.80), а в індивідуальних випадках буває різно. Часто бувають малі діти у великих батьків і навпаки. Але навіть при найбільш непригожих спадкових умовах, сучасна медицина може запев-

нити всім дітям нормальний ріст. Вже саме систематичне харчування елементами, які мають подостатком вапна, заліза, фосфору й вітамін, може піднести висоту дитини на кілька сантиметрів, а що вже говорити про лікування гормонами. Очевидно, що до лікування гормонами лікарі вдаються тільки тоді, коли малий ріст є наслідком гормональних збурень.

(д-р А. Б.)

НАСЛІДКИ ВІЙНИ ДАЮТЬ ПРО СЕБЕ ЗНАТИ

Не дивлячись на те, що після закінчення другої світової війни минуло вже 12 років, наслідки її дають ще про себе знати. Як повідомляє "Товариство забезпечень пароплавів" в Лондоні, від травня 1945 до кінця 1956 року на морях світу затонуло від вибухів мін 216 пароплавів. Найбільша кількість випадків була на північно-європейських морях, де ще наприкінці минулого року затонуло 4 пароплави. Натомість на морях Далекого Сходу вибуху мін не стверджено вже від 1950 року.

СИНТЕЗА АТОМІВ ВОДНЮ

Вчені Геттінгенського університету (Німеччина) теоретично розв'язали проблему синтези атомів водню в атоми гелію при дуже високих температурах. Незабаром там будуть проведені перші експерименти по здійсненню такої термоядерної реакції. З цієї метою дослідники використовують потужні магнітні поля.

За допомогою розробленої методи будуть штучно створювати сонячну енергію, одержувану за рахунок реакції з'єднання ядер водню і гелію.

Нова синтеза водню ґрунтується на використанні важкої води.

Адвокат і нотар

Л. В. ЛИТВИН

PHONE: EM 6-7040

575 Queen Street West (над "Аркою") — Toronto, Ont.

ФРАНЦУЖЕНКА ПРО АМЕРИКУ

Гльорія Андреота, молода французька, відвідавши Америку, підхопила в своєрідний спосіб дещо з американського щоденного життя. Ось її поміччя:

"Найважливішою і можна сказати — національною американською інституцією є "драгстор". Там не тільки купується все потрібне для щоденного вжитку, але й заходять туди під час обіднього відпочинку працівники, щоб дещо на швидку руку перекусити.

Американська родина їсть тільки, щоб жити. Це її засадничо відрізняє від кожної європейської родини. В бюджеті американської родини найповажнішу суму займає видаток на житлове приміщення (1800 дол. річно), потім на розваги (1360 дол.), тоді щойно йде про харчування (1200 дол.) і вкінці убрання та всі інші витрати (1050 дол.).

Телефонні компанії — є одними з найкраще процвітаючих підприємств. Вони дають обслуговування — найкращу в світі. Працівники є надзвичайно чемні і справні та стараються зрозуміти навіть чужинців, які не володіють англійською мовою.

Кожний американець, а особливо американка, скрізь відчувають потребу телефонувати. Прийшовши з роботи додому, зараз треба порозумітися телефоном з приятелями. Ті ж, хто не працює, велику частину дня проводять при слухавці. В опері, під час перерви, телефонні

кабіни завжди зайняті. Інколи в одному домі буває по кілька апаратів, щоб пані дому могла, вварячи обід, спочиваючи на ліжку, чи навіть купаючись у лазничці — розмовляти телефоном. Телефонна компанія закладає з найбільшою приємністю щораз то нові апарати по найбільш розлогих містах.

Щоб надати телеграму, не треба йти аж на пошту, як в Європі, — це полегоджується через телефон.

Другим з черги колюсальним підприємством є банки. Вони анонсуються, як і всі інші роди підприємств.

Оголошеневі агенції ростуть в Америці, як гриби по дощі. Малярі, рисівники, письменники, науковці, режисери, — всі вони вишукують найкращі способи і все нові дороги, щоб звернути увагу людей на нову летунську компанію, годинникарський магазин, парасолью, хліб, або на скарпетки, які не спадають з ніг. Радіо, телевізія, преса, фільми, освітлені екрани, — це все служить одній цілі — рекламі. Неймовірні суми переходять через руки рекламних агентів. Артисти дістають височезні гонорари, співаючи, наприклад, для якоїсь відомої фірми мила.

І справді реклами діють. Я навіть сама себе приловила на тому, що купуючи якусь потрібну мені річ, узяла те, що бачила кількакратно в якомусь журналі.

Щоб швидко опоратись з обі-

дом, на це є безліч продуктів, які є готові дослівно за кілька хвилин: 5-хвилинний риж, вісяні платки за хвилину, цукор, що негайно розпускається, каву, яку не треба варити і т. д.

Наймоднішою забавкою є телевізійний апарат, який можна носити з собою. Нью-Йорк — Мангеттен, це місто хмародерів. Рокфелер-Центр має 70 поверхів і на останньому з них є бар і кабаре, з яких простягається чудовий вид на ціле місто. Найвищою будівлею світу є покищо Емпайер Стейт Билдинг, що в своїх 102 поверхах приміщує найповажніші товариства.

Заблудити в Нью-Йорку тяжко, бо вулиці йдуть під прямим кутом з півдня на північ і зі сходу на захід.

Не одне ваше перше враження може виявитись помилковим. Я довго придивлялася до величезного будинку з візантійськими копулами, намагаючись відгадати, якому віровизнанню належить ця церква. Згодом виявилось, що в ньому міститься тільки фабрика пива.

Один з найкраще прибраних і освітлених ночі домів повинен би бути нічним льокалем. Але тут я знов помилилася, бо не було похоронне заведення. Модерна індустрія вносить щораз нові й нові ідеї. Освітлені по ночах, гарно прибрані лампіонами, з широко відкритими лверми, — ці дома чекають на своїх клієнтів. Нічого в тій обстановці нема такого, що нагадувало б смерть.

Нью-Йорк, що є осідком Об'єднаних Націй, оправдано називають найбільш космополітичним містом світу. Тут знайдете

квартали: німецький, китайський, порториканський, жидівський, італійський і т. д. Всі вони дещо подібні до себе. Скрізь зустрінете ті самі "супермаркети", ті самі "дрогерії" і банки. Нью-Йорк із своїми 7,835.000 мешканців, це не тільки центр міста, але й Бронкс, Брукліни, Квінс та Річмонд, що сполучені зі собою безчисленними мостами, тунелями, підземельками тощо.

Американці виявляють найбільший респект перед наукою і артистами. Тому, що вони серйозні і методичні — постаювали статиста найкращими колекціонерами картин. Вхід до національних музеїв є безплатний. Там можна зустріти Гоя, Корота, Мане, Пікасса, Ван Гога та майстрів середньовіччя. Американці дуже люблять Поля Гогена.

Читають американці багато, хоч добрі книжки там багато дорожчі, як в Європі. Найулюбленішою їх лектурою є газети і журнали.

Найважливіша чинність — це т. зв. "шопінг" — закупи. Як входите до великого магазину, мусите негайно рішатися, бо за кілька днів не буде вже товару, якого собі бажаєте. Спонука купувати є дуже велика, загострена ще спеціальними випробуваннями і рекламою.

Американська жінка має куди більшу спроможність купувати, як європейка.

Продавчиці у великих магазинах є дуже претензійні. Вони часто претензійно називають клієнтку "моя дорога", або бувають холодні і відпихаючі для гостей.

Щоб жінка досягнула станови-

ще, мусить працювати довго і вперто. Американська телевізійна сітка має сьогодні 25% zatrudнених жінок, а також багато їх працює в інших інституціях. Більшість з них одружені.

Розвагою Америки ч. 1 є телевізії. Кіно ще завжди має своїх прихильників, а театр — це люксус.

Точність є принята не тільки в офіційному, але й у приватному житті. Коли ви прошені на вечерю, уважайте, щоб не припізналися!

В часі Різдва всю Америку огортає майія подарунків. При кінці січня добре є купувати сукню на весілля, а також купальний стрій. Якщо працюєте, то можете відкрити собі кредитовеkonto в якомусь магазині. Це дозволить вам купувати навіть тоді, як не маєте ні грошей, ні потреби.

Робочий день в Америці починається приблизно о год. 9-й ранку і триває до 5 попол.

Суботи і неділі вільні. Кожний урядовець надає собі важности. Перед кожним на столу карточка з його прізвищем (також карточки з прізвищами на грудах під час усіх прийнять!).

Між багатими й бідними різниця життєвої стопи не така велика. Перші мають люксусові хати й авта, — другі переважно мають також авта і хату, влаштовану з комфортом.

Чоловіки і жінки однаково бояться старітися. Одна третина американців — це розведені. Вони женяться вчасно і скоро розходяться.

Пересічний американець не є щасливий. Він живе у вічному страху втратити свою дружину чи роботу, дівчина боїться, що не вийде заміж. Багато соціологів працюють над розв'язкою цього питання. Тому то й поширена в Америці психоаналіза. Науковці й поети стараються розв'язати цю проблему та запевнити своїм співгромадянам краще і щасливіше буття".

ШВЕДСЬКЕ СИНТЕТИЧНЕ ВОЛОКНО

Шведська промисловість опрацювала методи продукції нового синтетичного волокна, що його названо "Такриль". Тактрильове волокно своїм зовнішнім виглядом і якісними властивостями схоже на вовну. Сировиною для його продукції є карбід і амоніак. З такрилю можна шити одяг, білизну, постіль тощо. Такрильові ковдри теплі і легкі. Їх можна прати.

НАЙБІЛЬШИЙ ЕЛЕКТРОНОВИЙ МОЗОК

Найбільший на світі електронний мозок випродукувала Детройтська фірма "Радіо Корп. оф Америка". Апарат цей, що протягом п'яти хвилин може прочитати роман, купило командування американської армії за 4 мільйони доларів. Варто зазначити, що він за півгодини виконує обрахунки, над якими мусіло б працювати п'ять тижнів 250 осіб.

УКРАЇНСЬКИЙ АТОМНИЙ ЦЕНТР

На одній з мальовничих околиць Києва височать корпуси Інституту фізики Академії Наук Української РСР. В його просторних, світлих лабораторіях провадяться великі експериментальні і теоретичні дослідження з ядерної фізики, зв'язані з використанням атомної енергії.

В інституті все нове — і будинки, споруджені в післявоєнні роки, і лабораторне устаткування, і методи досліджень. Тут встановлено електростатичний генератор напруженням в 2,5 мільйона вольт, низьковольтні неутронні генератори для одержання неутронів з енергією в 2,8 і 15 мільйонів електронвольт. Ці установки і майже всю реєструючу апаратуру для експериментальних досліджень у лабораторіях неутронної фізики та ядерної спектроскопії розроблено і виготовлено в інституті.

Цінні прилади для наукових досліджень українські фізики

створюють не тільки для своїх лабораторій. Вони виконали завдання Об'єднаного інституту ядерних досліджень по розробленню аналізатора електричних імпульсів, що виникають при реєстрації лічильними установками ядерних часточок.

Зовсім недавно в циклотронній лабораторії вступив у дію циклотрон. Це — величезний складний агрегат, на будівництво якого затрачено не один мільйон карбованців. Магнітне поле циклотрона створює електромагніт вагою в 120 тонн. Він надає дейтронам енергію до 14 мільйонів електронвольт. Дейтрони, що мають таку енергію, спроможні викликати ядерну реакцію, тобто перетворити одне ядро в інше.

Перші роботи в циклотронній лабораторії зосереджені на вивченні ядерних реакцій, які викликаються дейтронами. В дальшому використається циклотрон для держання штучних радіоактивних ізотопів.

Найближчим часом українські фізики одержать ще більш потужний засіб для проникнення в таємниці будови атомного ядра і вивчення його властивостей — експериментальний атомний реактор, будівництво якого вже почалося. Поряд з фізичними дослідженнями з допомогою реактора вивчатиметься біологічна дія потужних потоків ядерних випромінювань.

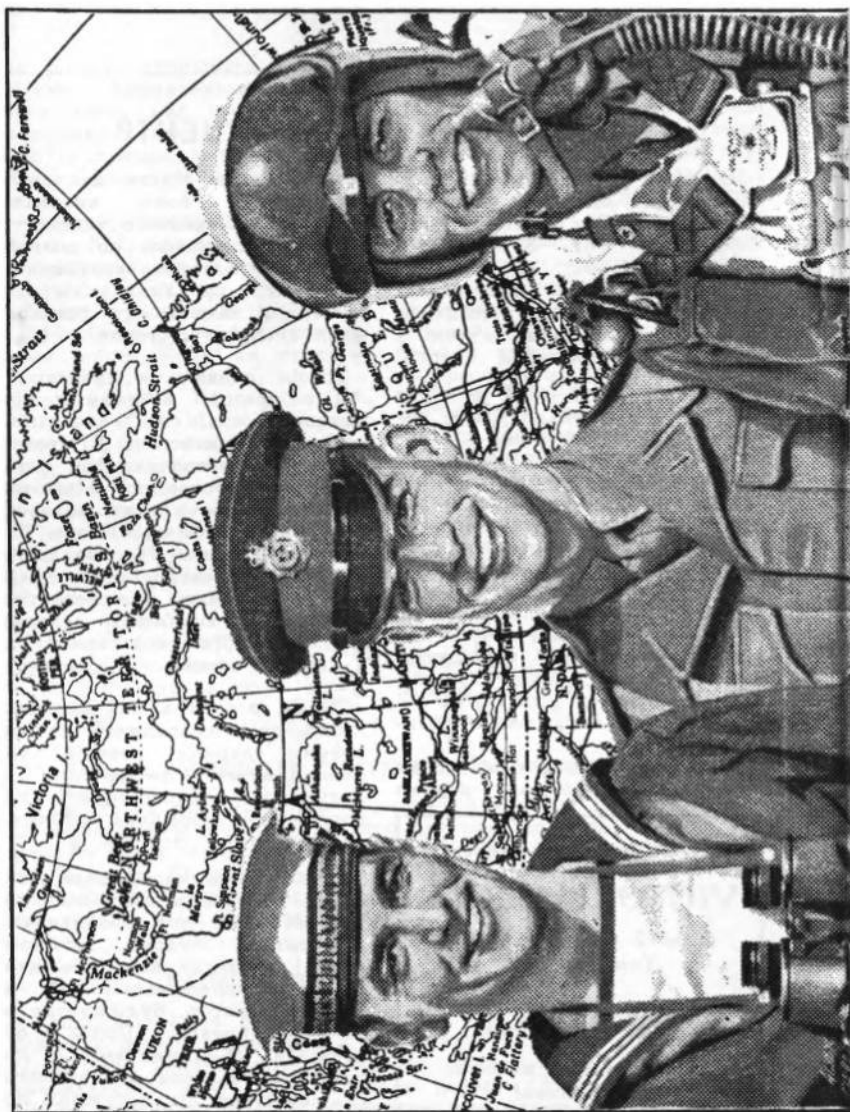
РЕСТОРАН П. НАУМЧУКА

VICTORIA GRILL

**610-612 Queen St. W.
Toronto, Ont.**

для вигоди Клієнтів поширив
своє приміщення.

**Смачна їда й пишний
відпочинок!**

ЩО ЛЮДИ ОБОРОНЯЮТЬ НАШУ СВОБОДУ

Вояки канадійських збройних сил—це почесні оборонці миру Канади. Вони виявились також у далеких країнах як оборонці світового миру.

Вояки канадійських збройних сил, всі добровольці, займають почесне місце в понятті своїх співгромадян. Часто їх покликується повнити відповідальні і почесні пости в суспільності.

Вояки канадійських збройних сил вивінувані наймодернішою зброєю і

треновані в найновіших здобутках військового знання. Їхній вишкіл і їх знання є сьогодні найпевнішою гарантею безпеки нашого миру.

—

Летально прибулі емігранти, які живуть у Канаді не менше двох років і відповідають військовим вимогам, можуть бути прийняті до служби у Фльоті, Армії або Авіації.

ЯК МАЛЮВАТИ УСТА?

З цілого макіяжу (мейк-ап) лица найважливішим є малювання уст. Навіть ті жінки, що ніяких інших косметиків не признають, уживають кремки до уст. Немальовані уста створюють враження, що обличчя наче не "одягнене". Тому то кремка до уст найбільше продається.

Яка є техніка малювання уст?

Насамперед треба підібрати відповідний колір до очей, до відтінку шкіри, до червоні щічок, до убрання. Завдяки розвиткові косметичної хемії, сьогодні в продажі є всі бажані відтінки червоного.

Опісля слід устійнити форму уст, яку маємо вимальовувати. Для цього потрібно вправлятися вдома, щоб підняти ту форму, яка найбільше підходить до нашого обличчя. При тому слід з'ясувати такі вказівки: Якщо уста завузькі, — їх треба побільшити, але ніколи не вимальовувати перебільшено, накладаючи загубу верству кремки, бо такий спосіб витворює штучний вигляд.

Якщо обличчя має квадратну форму, тоді губи повинні бути трохи більші, горішні і долішня однаково грубі. При подовгаєм обличчі краще надавати устам форму серцеподібну. Коли великий або заширокий ніс, тоді слід зробити долішню

губу більшою від горішньої і навпаки при малому догори задертому носіку — горішня губа повинна бути більшою.

Заки накладати кремку, треба докладно відчистити губи кремом або косметичним молочком, щоб не було сліду попередньої фарби, й витерти їх до суха.

Шмінкується уста трьома способами:

1. спеціальним червоним олівцем вимальовувати зовнішні контури уст й опісля виповнити їх кремкою.

2. пензельком вимальовувати бажану форму, наперед малюючи верхню, а потім долішню губу.

3. звичайною кремкою, добре загостреною, докладно вимальовувати бажану форму.

Опісля наложену кремку слід відтиснути на паперовій хустинці, щоб зібрати надмір фарби. Якщо хочемо продовжити тривалість кремки, слід губи припудрувати й тоді ще раз наложити шмінку.

Найважливішим є, щоб береги уст не були розмазані, тому слід малювати докладно й дбайливо. **О. К.**

ДОБИРАЙТЕ ОКУЛЯРИ ДО ОЧЕЙ!

Влітку, чи зимою, коли сонячне проміння надто різьке,

жінка повинна носити темні окуляри, що захищали б її очі і не давали творитись зморшкам від прижмування.

Окуляри також слід вибирати для свого обличчя, волосся, очей. Зовсім так само, як коли б ви купували собі, напр., капелюха.

Хто має кругле лице, хай бере радше квадратні окуляри, щоб не підкреслювати круглості. Хто має подовгасте, — хай вибирає заокруглені окуляри. У кого обличчя трикутне, — хай носить окуляри в дуже тонкій оправі, натомість при квадратному лиці оправа проста вгорі і заокруглена вдолині злагіднює канти обличчя. Тільки овальне лице може дозволити собі на всі роди окулярів!

Хто має за довгий ніс, хай носить окуляри з грубою насадкою на носі. У кого ж ніс короткий, тому дуже тендітна насадка носик продовжить.

Отже сонячні окуляри не тільки корисні для ваших очей, але вміло достосовані, вони також можуть вас прикрасити.

ЯК ОДЯГНУТИ СЕБЕ І ДИТИНУ

Жінки низького росту повинні робити собі одяг темного кольору і з дрібними зображеннями: невеличкі краточки, вузькі пазли, дрібні квіти. Матеріали з великими квітами, кратами чи "горохом" відповідають для жінок високого зросту, струнких.

КОСМЕТИЧНИЙ САЛЬОН ТА ПАРФУМЕРІЯ

ОЛЬГИ КОЛЯНКІВСЬКОЇ

в приміщенні фірми

Е. ДУМИН ЛТД.

552 Квін-Вест — ЕМ. 4-4726

Всі роди кремів і парфум

Зокрема поручаємо тепер
колонські води:

"КОНВАЛІЇ" для Пань
і "ШИПР" для Чоловіків!

Представництво
світової французької фірми
"LANCÔME"

У нас можна набути креми та шмінки, пудру і креми до уст великої української фірми з Монреалю

доктора В. А. Ониськова

БЮТИ СІЛ

Всі продукти в цінах дуже доступних!

Для товстої шкіри й заневищеної маємо дуже добре лікувальне мило з рум'янку.

Окрім всіх продуктів для підтримання краси маємо прекрасні оригінальні французькі парфуми.

В салоні відбуваються

плекання краси, масажі, підчищення шкіри, мєски, наświetлювання, манікюри, педикюри по дуже приступних цінах, а поради і діягнози шкіри — безплатно!

BEAUTY SEAL

велика українська фабрика парфум і косметиків

В. А. ОНИСЬКОВА

доктора хімії і члена французького Косметологічного Товариства в Парижі

всі роди кремів, пудри, шмінки, олівців до уст і т. д. Зокрема рекомендуємо тепер: спеціально спрепароване зілля на парівки — "Гербазоль" (2 дол.), огірковий крем на товсту шкіру (1.60 дол.), "Астренжан" (1.45), найкращий і неблизкучий мейк-ап, який не нищить шкіри і надає обличчю молодости (1.50), оліїнок до опалювання (0.75), емалія до опалювання для лиця (0.75), відживчий оліїнок до купелі, що запобігає творенню прищиків (1.35).

Усі ці продукти можна набуті в косметичному салоні

„COLETTE“

Ольги Колянківської

552 Queen St. W.

Toronto, Ontario

Висилка кремів на замовлення.

Так само ясні кольори: білий, жовтий, рожевий.

Низькі і товсті жінки не повинні носити одягу з двох частин: блузки і спідниці, бо це ще більше скорочує фігуру. Це гарно для струнких жінок.

Кожна жінка повинна знати свої кольори і ніколи не купувати таких, в яких їй не до лиця. Жінкам з ясним волоссям добре в кольорах з відтінками синього, рожевого, зеленого. Чорнявим відповідають кольори: ясножовті, помаранчові, зелені та бронзові.

В таких кольорах, як темно-синій, чорний, сірий, червоний і темно-бронзовий — гарно виглядають жінки.

Старші жінки не конче мусять одягатися на чорно, як це

дехто думас. Всяка відтінь темно-зелена, темно-бронзова, темно-червона добре виглядатиме, якщо буде мати дрібний взір.

Діти повинні носити тільки крикливі та ясні кольори.

Дівчатка дуже гарно виглядають в рожевих, білих, жовтих, синіх та зелених суконках. Можуть бути в дрібні "горошки" чи квіти. Найгарніший колір темно-синій. Не одягаймо дітей на чорно і бронзово, бо це дуже сумний колір.

Хлопцям найкраще зробити убрання темно-синє. Блузка для хлопців добра в крату, горох — тільки не квіти. Плащ для хлопця найкращий темно-синій.

Для дівчат плащ робимо темно-зелений або вишневий.

Надя Б.

УКРАЇНЬСЬКА КОСМЕТИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ**Д-РА В. А. ОНИСЬКОВА**

в співпраці з

РЕДАКЦІЄЮ ЖІНОЧОГО ВІДДІЛУ "МИ І СВІТ"**приготувала велику несподіванку****ПЕРШУ УКРАЇНСЬКУ КОЛОНСЬКУ ВОДУ**

Довгі місяці часу заняло те, щоб влити в запах цієї води все рідне, найкраще, з чим пов'язані наші спомини і наша туга.

Ця пахуча симфонія ароматичних гам вже знайдена! Там сполучились запахи степу, і моря, і карпатських лісів, і пшеничних піль, — нашої молоком і медом пливучої України.

ЯК НАЗВАТИ ЦЮ ВОДУ?

Дайте відповідь Читачі "Ми і Світ"! Виповніть, виріжте й надішліть до нашої Редакції долучений купон!

Три найкращі відповіді будуть нагороджені! Ось нагороди:

1. Валізочка (несесер) з комплетом косметичних продуктів фірми "Бюті Сіл" д-ра Ониськова, вартости 30 дол.
2. Дворічна передплата журн. "Ми і Світ".
3. "Карнет де баль" — люксовий дарунок з виробами "Бюті Сіл".

ЖЮРІ КОНКУРСУ: Письменник Улас Самчук, поет Борис Олександрів, дипл. косметичка Ольга Колянківська, дир. космет. лябораторії д-р В. А. Ониськів.

Конкурс замикається 15 вересня ц. р., вислід буде проголошений в жовтневому числі "Ми і Світ".

— — — — —
Ім'я і прізвище

Адреса:

Назвіть нашу кол. воду:

НОВІ УКРАЇНСЬКІ МАРКИ

З нагоди 45-ліття українського Пласту (1911-56) і 70-ліття його основника д-ра О. Тисовського-Дрота (1886-1956), організаційна комісія ювілейної Пластової Зустрічі, що відбувається в днях 3—5 серпня ц. р., випустила ювілейну пластову марку за 5 одиниць.

Рисунок марки зображує пластову лелійку, обведену написом: 45 років Українського Пласту". На різках, зовні напису, є чотири символи пластового гасла: Сильно, красно, обережно, бистро!, і так в лівому до-

лішньому три дубові листки — символ сили духа і фізичної справності, в лівому горішньому два листки і гроно ягідок калини — символ краси, в правому горішньому три мухомори — знак пластової обережності в слові і ділі та в правому долішньому громова блискавка в хмарах — символ пластової "присутності ума". Горію марки є напис: "Пластова Пошта", а долиною дати "1911-56".

Марка є оливкового кольору, виконана старанно.

З цієї самої нагоди Пластова Станиця в Едмонтоні видала в грудні 1956 серію марок в одному рисунку, — за 1, 2, 3, 4, і 5 центів. На марці є карта України, що символізує гасло: "Милірівка по землях-краях України", котрим Пласт відзначає 45-ліття своєї організації, а також напис "70-ліття д-р О. Тисовського, основника Українського Пласту". На тлі карти є погруддя д-ра Тисовського, а по боках марки дати "1911-1956", "Пласт", пластова лелія, чотири пластові символи і номінал на кленових листках.

С. Гела

ПАНАМА І ПОГРУДДЯ ПАПІВ

Панама має щастя до всяких афер і це навіть увійшло вже в приповідку. Цим разом має

свою "панамську панаму" філателістичний світ.

Американські "бізнесмени" запропонували панамській пошті велитенську серію марок з портретами всіх папів, починаючи від св. Петра. Пахло не будь яким собі інтересом, бо й марок мало бути понад чверть тисячки і ціни на них мали бути "репрезентаційні". Але філателістичні детективи витягнули справу наверх, філат. преса по-вела кампанію проти панам-

ської пошти та американських "спонзорів" і ціла акція зовсім заломилася. Зацікавлення філателістів першими випусками тнх марок було таке мале, що вирішено запас марок спалити і договір розв'язати.

Але саме тому, що вся акція заломилася та що біля 8.000 перших серій знищено і тільки невеличка кількість марок пішла у філателістичний світ, — ті марки будуть справжніми раритетами.
С. І.

1500 РОКІВ П'ЮТЬ ЛЮДИ КАВУ

Кажуть, що каву винайшли десь біля 500 року по Христі арабські пастухи й ченці. Вони помітили, що їхні кози й вівці, з'ївши овочі з якогось корча, стають жвавіші. Тоді вони спробували їсти й собі.

Майже 1000 років Схід беріг свого секрету і аж в 1615 році венеційські купці привезли каву до Італії, а турки — до Відня. Покидаючи Відень, турки залишили там чимало мішків кави. Їх захопив якийсь (чи не наш земляк?) Франц Юрій Кольчинський і відкрив першу каварню в західному світі. Згодом торгівля кавою знайшлася в руках голляндців, які привозили її з своїх колоній на Яві.

Цікаві початки кавових плантацій. У 1714 році одне зеренце яванської кави дістав у презенті французький король Людовик XIV і велів його посадити в Парижі. У вісім років пізніше капітан Габрієль де Кліє перевіз одне зеренце з того куща на Мартініку. З нього, як кажуть, розрослися всі кавові плантації в Новому світі, на Антильях і в Гвінеї.

Бразилія, де тепер є такі безмежні плантації, не знала кави до 1728 року. Каву заздрісно бережено в межах французької і голляндської Гвінеї. Але під час однієї візити бразилійському губернаторові Хуанові де Пальеті пощастило скрити одне зеренце кави в китицю квітів, які він дістав від дружини губернатора французької Гвінеї. Цього зеренця було досить, щоб вирости з нього ці розлогі плантації, які сьогодні напоюють кавою обидві Америки.

ЗОЛОТІ РИБКИ

Золоті рибки, які часами "цвірінькають як горобці, а часами пишуть як миші", вигодував в своєму акваріумі професор морської біології в університеті Кюшію (Японія).

МЕККА ТЕНІСОВОГО СПОРТУ

Вімблдон! Стараино виплекані травникові корти в багатій дільниці одного з передмість Лондону — це "Святає святих", Мекка тенісового спорту, де влітку кожного року з'їжджаються найкращі тенісистки світу (чоловіки й жінки), мріючи про лаврові вінці. Пошкоджений бомбою під час другої світової

війни, Вімблдон не затратив свого значення та рахується далі одним з найбільших стадіонів світу, централею тенісового спорту.

Турнір у Вімблдоні відбувся вперше в 1877 р. і був спершу призначений тільки для англіців. Згодом, одначе, він став ареною найбільшої інтернаціональної тенісової зустрічі і там проходить сьогодні офіційний змаг за мистецтво світу в тенісі.

Хто з визначних тенісистів не відбув туди прощу бодай раз у житті? А скільки їх здобуло там безсмертну славу чемпіонів світу? Їхні імена записані не тільки в пам'яті лондонської публіки, але й знаходяться сьогодні майже в усіх спортових лексиконах, річниках, звітах, спортовій літературі, енциклопедіях тощо.

Згідно з довголітньою традицією, вінблдонський турнір ведеться системою "мінус 1", на засадах трьох виграних сетів із п'ятих — для чоловіків, і двох виграних із трьох — для жінок. Він завжди притягав і притягає велику кількість глядачів місцевих і закордонних, в тому числі немало й достойних гостей, які, крім самої насолоди емоційних тенісових змагань, мають там ще й демонстрацію найновішої спортової моди.

Сьогоднішній вінблдонський турнір, що офіційно рахується

Знаменитий американський змагун Річарсон не дійшов до фіналу.

71 з черги, тривав від 24 червня до 6 липня та виселектував ось таких мистців:

Чоловічі сингли: Говд, жіночі сингли: Гібсон,

Чоловічі деблї: Мюллой — Патті, жіночі деблї: Гібсон-Гард, Міхті: Розе-Гард.

Найбільшою несподіванкою сьогорічного турніру була молоденька, 16-літня, англіяка Труман, яка добилась аж до півфіналів. Найбільшим розчаруванням була несподівана програ в першій рунді американця Річарсона до некласифікованого чілійця Айалі, а наймаркантнішим явищем перемога пані Гібсон, що стала першою муриркою в історії білого спорту, якій пощастило здобути почесне звання мистця Вімблдону.

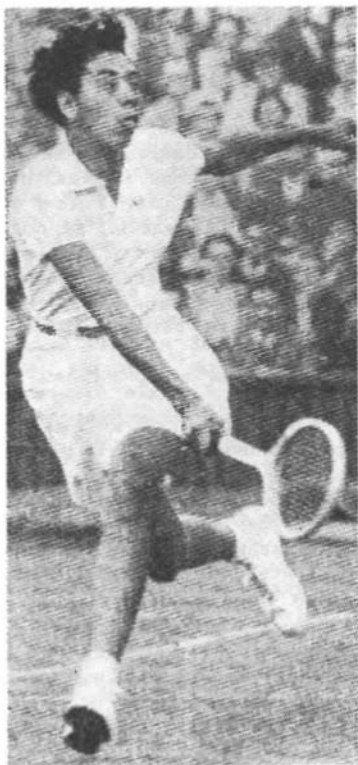
Слід також згадати про другий з черги чемпіонат сильно фаворизованого австралійця Говда, який використав свою перемогу як трамплін, щоб перейти в табор професіоналістів.

Та які не були б заробітки професіоналістів, Вімблдон на завжди залишиться найвищим ідеалом тенісових талантів світу, Меккою тенісового спорту.

ДЕЩО ПРО ЧЕМПІОНКУ ВІМБЛДОНУ

Альтеа Гібсон є інструктором фізичного виховання при університеті Лічольна в Джефферсон Сіті. Їй тепер 29 років.

Тому двадцять років назад, її батько, дебелий нічний сторож, бачучи, як його дочка б'ється з своїми ровесниками на вулиці, мріяв про її кар'єру в

Чемпіонка Альтеа Гібсон

модному тоді жіночому боксі. Сталося інакше, — вона стала світовою чемпіонкою жіночого тенісу.

Але це не єдине її обдарування: в неї непересічний акторський талант і чудовий контрольовий голос. Її пісень залюбки слухали знайомі спортсмени під час вімблдонського турніру.

ЦЕ ВСЕ З ЦИТРИНИ!

Не без того, щоб ви не відчували горячі, відвідавши влітку, під кінець місяця червня, експериментальну клініку. Тож усі ми були дуже вдячні, як подали нам відсвіжуючі напитки. Випивши з наглядною приємністю склянку цитринади, один з відвідувачів запитав директора клініки:

— А що ж тепер ви нам покажете?

— Я покажу вам моїх шурів. Треба, панове, щоб ви побачили моїх шурів! — І повівши своїх гостей до великого цементового бльоку, він велів своїм помічникам відчинити важкі залізні двері. За дряною сіткою бігали здоровенні шури.

— Здорові, що? — сказав директор. Дарма, що від тижня ми виставляємо їх на діяння такої сильної радіації, як та, яка витворилася після скинення бомб на Гірошіму і Нагасакі.

Відвідувачі переглянулися недовіриливо: — Як це можливе? Чи знайшли ви протизасіб?

— Досліди знаходяться ще в першій стадії — сказав директор — але ми покладаємо багато надій на наш найновіший атут — біо-флавоноїди. Інакше сказавши, панове, — на шкірку з цитрини!.

Це діялося на Фльоріді, в експериментальній клініці Лейкленду, і це ніяк не видумка.

Після другої світової війни витворювано з цитрини цілу низку вигожуючих субстанцій на базі вітаміни "С", які з успіхом застосовувано проти недуг шкіри і різних кровотеч. Згодом почато вживати цитринової шкірки проти знищень, заподіяних організмові промінням "Х". Знаємо, що це проміння, припинюючи ріст ракових тканинок, одночасно викликає інколи сильні кровотечі із сусідніх здорових клітин. Деякі нарости навіть не можна лікувати промінням "Х", з огляду на гостру реакцію шкіри. Але ось багато дослідів у шпиталях Гарлем, біля Нью-Йорку свідчать, що хворі, споживши субстанції на базі цитрини, можуть перенести сильніше промінювання, як раніше. Подібні результати досягнуто також у 17 інших лікарнях ЗДА. І коли рибалки з пароплаву "Щасливий Дракон" попались під дощ радіоактивного проміння з Бікіні, їхні поларення, між іншими лікарствами, ліковано також розпущеною цитриновою кислотою.

Можливо, що цитрині присуджено дещо злагіднити атомову паніку, яка заволоділа над світом!

Бо що то вже не робиться з цитриною!.

Нею чиниться твердшою сталь,

лікується артрит і ревматизм, робиться непромакальним папір, зупиняється кровотік з носа і дизентерію у немовлят, а також витворюється з неї десятки освіжуючих напиків.

В 100 грамах цитринового соку є 89 грамів води, 44 кальорії, 40 міліграмів вапна, і 50 міліграмів вітаміни "С". Вже півтора сторіччя тому британські моряки поборювали скорбут (цингу) соком цитрини. Тепер знаємо, що цитрина покращує копір обличчя, зміцнює еластичність хрящів і волокон та вигоює рани. У ній є також вітаміна "П", що скріплює відпорність кровних судин, та у формі настою з цитринових шкірок є дуже успішним лікарством проти гіпертонії.

Є вона джерелом такої енергії, що цитриновий порошок і цукор становив один з основних харчів (цитронада) переможної експедиції, яка здобула найвищий вершок світу Еверест. На шпилі гори Тенцин залишив порошок цитрини як пожертву Будді. Під час останньої війни цитрину давано навіть воякам советської армії. Англійське командування давало сконцентровану цитрину залогам підводних човнів, а також жінкам у тяжі, дітям нижче п'ять років і воєннопоненням (Червоний Хрест). Німецькі вояки засипували свої свіжі рани цитриною. Невже в деяких обставинах цитрина може замінити кровну плязму?

Цим питанням дуже цікавляться американські лікарі. Від 1941 року почавши, медицина почала велику офенсиву на цитрину. Її вигоюючі властивості дозволяють лікувати нею гемофілів. Сік з цитрини поручають проти артриту, подагри, при захворіннях печінки. Хіміки, бактеріологи, ентомологи й інженери навипередки експлуатують цей феноменальний овоч. Імпрегновані цитриновим соком картони заступали металеві консерви тоді, коли було важко за мелал. В цитриновому соку прекрасно консервується риба, втрачаючи свій немилий запах. Цитрина заступає оцет і загострює смак кожної ярини. Молоко в однаковій пропорції з цитриновим соком, засолоджене, — становить незвичайно поживний напик. Влийте до води дещо цитринового соку і можете сміливо варити в ній по-биті яйця: білок не відділиться від жовтка. Цитрина вибілює риж під час варення і зі'ягшує м'ясо, вона становить приправу до напиків.

Врешті інститути краси завдали дораджують користуватись цитриною при змиванні лица. Вона відсвіжує, чистить шкіру, зовсім її не подразнює. Змішана з літньою водою, вона прекрасно вимиває і винищує волосся після змиття шампоном.

Цитрина — це прекрасний овоч, який захищає наше життя, рівночасно роблячи його приємним.

Г. М.

СУЧАСНЕ

УКРАЇНА

Повінь в Галичині. — Вночі з 12 на 13 червня ц. р., як повідомляють з України, хмароломи й бурі з градом навістили райони Підгаєць, Монастириськ, і Станиславова. Найбільше зруйновані села над річкою Коропець: Голгочі, Заставці, Ковалівка, Швийків, Середнє, Заліщики та інші. У Підгайцях вода забрала міст.

Місто Рівне сьогодні. — Місто Рівне на Волині має сьогодні цілком інший вигляд, ніж перед другою світовою війною. Там живе тепер понад 60 тисяч мешканців. До міста прилучено: Басів Кут, Давидівку і Олексин. Колишня вулиця 3 травня, це сьогодні Ленінський проспект. Вибудовано вздовж нього багато нових домів, переважно двоповерхових. Це досить дивні дома, бо партери, звичайно, з бетону, а поверхи дерев'яні.

В усіх домах по лівому боці залізничної лінії приміщені урядові та інші бюро. Міська рада знаходиться в палаці "На гірці", де давніше був окружний суд, але ніхто цього палацу не пізнав би, бо цілковито перебудований і помальований на брунатний кольор. У давньому парадіальному костюлі знаходяться магазини міської ради, з недалекого собору залишилися прибудівка, в якій є мала церква, завсіди повна.

Є трохи нових домів при колишній Замковій вулиці (сьогодні Червоноармійська). Мешкають у них переважно військові. У місті є великий гарнізон, а в близькому Шпанові — протипанцерна артилерійська школа. Найгарнішою будовою в Рівному є залізнична станція. Є готель "Москва" (кол. відбудований і перебудований "Брістоль" і готель "Піонер" в якому був ресторан "Кавказ").

Дерев'яна церква в Іваню Пустім, Борщівського повіту (Поділля)

Зруйнована синагога в Бродах

У Рівному проживає зараз до 3 тис. жидів. Це переважно жи-ди з Естонії і Латвії, яких ко-лись вивезено до ССРСР, а по-тім наказано їм оселитися в Рівному.

Зараз після війни в Рівному було не більше, як 200 поляків. Доперва на початку 1954 р. при-їхало більше. Тепер їх можна нарахувати до 2.500 осіб. Пере-селили туди поляків з Красно-ярського Краю.

Зруйнована брідська синаго-га. — За посередництва на-шого співробітника п. Д. нам пощастило дістати теперішню оригінальну фотографію зруй-нованої синагоги в Бродах (Зах. Україна), що уважалась одним з найцінніших і найстаровин-

ніших зразків жидівської релі-гійної архітектури. Той, хто на-діслав це фото з України, пи-ше: "Вона схожа сьогодні на спалену святиню в Єрусалимі, тільки на руїнах єрусалимської святині стояли жи-ди в риту-альних одягах і її оплакували. Божницю в Бродах ніхто не о-плакує, бо всі, хто в ній молив-ся, лежать у братських моги-лах, з яких одна в лісі Шнеля, а друга — за окописком у бе-резовім лісі. Самі собі ці моги-ли копали і самі в них від ні-мецьких куль лягли".

"Народна творчість та етно-графія"—це назва нового квар-тальника, органу Інституту ми-стецтвознавства, фольклору та етнографії Академії Наук УРСР.

Головний редактор — Максим Т. Рильський. В журналі будуть висвітлюватись теоретичні і практичні питання словесної народної творчості, етнографії, зразки фольклору, народного образотворчого мистецтва, пісенна, музична, інструментальна і хореографічна творчість.

Опери А. Кос-Анатольського. — Львівський композитор А. Кос-Анатольський закінчив роботу над оперою "Назустріч сонцю", в якій оспівується "об'єднання українських земель" в 1939 році. — Львівський театр опери і балету вивів балет А. Кос-Анатольського "Сойчине крило". Автором лібретта є О. Геринович, диригентом — Я. Вошак. Балет створений на основі творів І. Франка.

Роковини. — Громадськість столиці України відзначила 115-річчя з дня народження великого українського композитора М. В. Лисенка вчором в колонній залі філярмонії, в якому взяли участь син композитора О. М. Лисенко, капеля "Думка" і численні артисти. — П'ятнадцятьріччя з дня смерті письменниці Ольги Кобилянської відзначено в Чернівцях науковою конференцією і постановою в 200-й раз "Землі" в драм. театрі. — 130-річчя з дня народження Л. Глібова відзначено на Чернігівщині лекціями про його творчість і ювілейними книжковими виставками. — 170 років з дня народження Устима Кармелюка відзначено вчором у селі Кармелюкове, Димерського району, на Вінниччині.

Німецькі студенти в Києві. — У Києві кілька днів перебувала делегація студентів із Сх. Ні-

меччини. Вони ознайомилися з визначними місцями, відвідали університет ім. Т. Шевченка, політехнічний інститут, побували на виставі в театрі опери та балету.

Китайські філософи відвідали Україну. — Кілька днів гостювала в Києві група китайських учених-філософів, що оглянули визначні місця столиці України.

Вечір Гольдоні. — У київському будинку працівників мистецтва відбувся вечір, присвячений 250-річчю з дня народження італійського комедіографа і театального діяча Карля Гольдоні. Вечір відкрила артистка Н. Ужвій.

Університети України. — На території УРСР знаходиться 7 університетів, в таких містах: Київ, (5.754 студентів), Харків (3.869 студ.), Львів (3.838 студ.), Дніпропетровське (3.509 студ.), Чернівці (2.147 студ.), Одеса (2.118 студ.) та Ужгород (1.629 студ.). Разом у минулому академічному році вчилася на університетах України 23.134 студентів. Крім цього, як знаємо, в УРСР існують інститути (техніка, медицина тощо).

Театр поставив фінську п'єсу. — Чернігівський обласний театр поставив вперше на українській сцені п'єсу Гелла Вуолійоки "Кам'яне гніздо" або "Жінки з Ніскавуори".

П'єса японського письменника в Києві. — Студенти інституту театального мистецтва ім. Карпенка-Карого поставили в Києві п'єсу японського письменника Кіно Сіто "Журавлині пера". Її супроводила спеціально скомпонована музика за мотивами японських народних пісень.

СССР

З великої хмарини малий дощ. — На Кремлі відбулася безкровна "чистка", жертвою якої впали дотеперішні потентати Молотов, Кагановіч, Маленков та ще дехто з менш заслужених. Спершу західні обсерватори ворожили різкі зміни в советській політиці. Цього не сталося. І навіть, як видається, Хрущову не зовсім ще пощастило зліквідувати своїх противників, про що й свідчить тільки їхня деградація, а не ліквідація. Найближчий час може принести ще не одну сенсацію.

Новий склад президії: А. Б. Брезнєв, Н. А. Булганін, Н. С. Арістов, Н. І. Б'єласєв, Л. І. Хрущов, Й. А. Фурцева, Н. І. Ігнат'єв, А. І. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куузінен, Н. М. Швернік, К. Й. Ворошилов, Г. К. Жуков, заступники: М. А. Мучит'єв, П. Н. Поспєлов, Д. С. Кириченко, Й. Е. Калєнберзін, П. А. Кириленко, А. Н. Косигін, К. Т. Мазуров, П. В. Мізаванадзе і М. Г. П'єрвухін.

Визбуваються прізвиська Молотова. — В кілька днів після останньої московської чистки ве-

ликий індустрічний центр — місто Молотов на Уралі звернулось з проханням до уряду повернути йому його первісне ім'я — Перм. Якщо це станеться, то напевно з такою самою вимогою виступлять ще 15 міст і районів СРСР, які носять ім'я Молотова, а також чимало всяких заводів, колгоспів, шкіл і т. д. Також Кагановіч дав був своє прізвисько 8 місцевостям і численним підприємствам. Прізвиськом Малєнкова не встигли ще бути назвати жодного міста і лиш кілька колгоспів вплели його у свою назву.

З "краснорічivosti" Хрущова. — Під час відвідин у Празі сказав Хрущов: "Як капіталізм прийшов на місце феодалізму, так комунізм займе місце капіталізму. Ті, хто думає інакше, є дурнями. Пробачте, що я так вульгарно висловився, але думаю, що дурні простять мені."

Нова "позика" — Відклавши сплату попередніх позик на 20 років, уряд СРСР обтяжив населення новою позикою на 12 мільярдів карбованців. Від обов'язку позики звільнені тільки ті, чий місячний прихід не перевищує 500 карб.

Молотов, Кагановіч, Малєнков і Мікоян під час відвідин Тіта в Москві) з них залишився ще в ласках тільки Мікоян!)

Спека у Воркуті.—Советський метеорологічний бюлетень повідомив, що з початком липня, впродовж одного тижня, температура у Воркуті підносилася понад 100 ст. Ф. в тіні. Там панувала така сама спека, як в Баку і Ташкенті.

ЕМІГРАЦІЯ

Нова Управа УВАН. — У червні ц. р. відбулася конференція дійсних членів УВАН у ЗДА. Після звітів і абсолютної обрано нову Управу, в склад якої увійшли: М. Ветухів, голова, Д. Горняткович — заст. голови, Л. Чикаленко — секретар, члени Управи: О. Грановський, В. Дорошенко, І. Замша, К. Косенко, Р. Миковський, І. Решетар, Л. Сонезицький, В. Тимошенко, Д. Чижевський, Ю. Шевельов, М. Шлемкевич, Контрольна Комісія: О. Архімович, Н. Осадчанин, І. Розгін, Р. Смаль-Стоцький.

Учорашні в Німеччині й Австрії. — На зборах українських допомогових організацій, що відбулися в Нью-Йорку, з ініціативи ЗУДАК, поінформовано, що в Німеччині залишилося ще біля 14.000, а в Австрії 2.500 українських втікачів, з яких більшість потребує постійної матеріальної допомоги.

Нова Управа ОУРФ у Франції. — У Франції відбувся 10-ий Конгрес Об'єднання Українських Робітників. Головою нової Управи обрано п. Івана Половича, а генеральним секретарем п. Миколу Фриза.

Літ. Мистецький Клуб у Філадельфії. — На річних зборах 22 червня ц. р. обрано нову У-

праву Літ. Мистецького Клубу у Філадельфії у такому складі: дир. Вол. Дорошенко — голова, д-р Вол. Рудницький — заст. голови, Ярослав Острух — секретар, Лідія Бурчинська, Марія Струтинська, В. Цегельська, П. Мегик, Контр. Комісія: інж. Лев Яцкевич, д-р С. Корнилів, М. Чайковська, мгр. Сковилас.

Нова Управа СГД Канади. — Крайовий З'їзд Союзу Гетьманців-Державників, що відбувся 29-30 червня в Торонті, вибрав нову Управу в такому складі: проф. Мих. Садиленко, голова, Вол. Дужий і д-р П. Тарашук — заст. голови, М. Королишин — секретар, Ол. Петренко — фін. секретар, П. Силенко — реф. зв'язків, п-і Тетяна Кухаришин, — реф. Жіночої Секції, Гр. Стадник і Гр. Підгурець — члени, Контр. Комісія: інж. В. Ткаченко, Л. Приймак і Ст. Маєвський, Тов. Суд: М. Татух, М. Кухаришин і п-і Е. Остапчук.

"Вільне Слово" — вид. Спілкою. — Торонтонський тижневик "Вільне Слово", що виходить уже один рік і досі був виключно власністю відомого торонтонського підприємця і громадського діяча, д-ра О. Бойка, перейшов на власність новоствореної видавничої спілки "Вільна Преса", що її членами стали: Б. Бігус, В. Бойко, О. Бойко, Є. Борис, Р. Голод, Є. Думин, З. Зелений, Б. Кальба, А. Курдидик, Л. Литвин, В. Левицький, М. Мота, Я. Онищук, О. Тарнавський, А. Файгель і М. Шафранюк.

VIII Зустріч українців Америки і Канади. — У Торонті відбулася в днях 29-30 червня VIII Зустріч українців Америки і

Канади, присвячена 40 роковинам національно-визвольної боротьби України, сполучена із VII здвигом СУМ. Взяло в ній участь біля 9.000 людей. Богослуження відправив торонтоський єпископ, Преосв. Кир Ізидор. Промовляла низка визначних осіб, в тому числі і міністер праці дост. М. Старр-Старчевський. Окрема програма була виконана членами організації СУМ, а крім цього відбувся концерт з участю хорів "Прометей" і "Чайка", духової оркестри СУМА з Чикаго і багатьох солістів. Між іншим, виконано фінал 4-ої дії опери М. Лисенка "Тарас Бульба" (солісти: П. Левицька, В. Тисяк і Й. Гошуляк) та першу дію опери "Катерина" М. Аркаса (солісти: Ст. Федчук, Ір. Дольницька, Ст. Захарчук, В. Тисяк і А. Дербіш; диригент — Лев Туркевич).

ЗДА

Осторога перед інфляцією. — На одній з пресових конференцій през. Айзенгавер остеріг, що постійний ріст коштів життя і рівночасні підвищення платень загрожують Америці інфляцією. Зарадити цьому може тільки дружна співпраця і добра воля працедавців та робітників, які вдовольняться меншими заробітками.

Сповідь економічна експансія. — Американські торгівці і промисловці не говорять вже про блискучу економічну експансію. Втрат ще нема, але доходи значно змаліли. Виймок становлять продюктори авт, різних домашніх апаратів і сіль-

ОСОБИСТЕ

Бажаємо швидкого видужання — Наш визначний співробітник, п. д-р Григорій Скегар, відомий журналіст і громадський діяч, перейшов низку важких операцій.

Дружина пок. проф. Зенона Кузелі, п. Ольга Кузелева мала нещастя попасти під мотоцикл, який її дуже важко потурбував.

Гратулюємо! — Голова канадського НТШ, відомий вчений і громадський діяч, інж. д-р Е. Вертипорох, дістав номінацію на звич. професора УВУ.

сько-господарських машин, які не встигають заспокоїти попит.

Уявні бомбардування. — У ЗДА весь час ведеться підготовка до оборони на випадок атомової атаки. Цього літа на 200 промислових центрів будуть проведені уявні атомові атаки, перед якими має рятуватися все населення. Подекуди воєни вже були і сам президент Айзенгавер мусів всісти до гелікоптера, який завіз його у секретну крийку. Місто Бей-Сіті в штаті Мічіген не зрозуміло остороги і ладилось на "атаку" о год. 18-ій, тим часом, краще розшифрувавши телеграму, воно дізналося, що атака відбулася о год. 13,55 і воно вже "зметене з лица землі".

Літаючі тарілки. — Радарна служба одного з каліфорнійських аеродромів повідомила, що радар на контрольній вежі виявив присутність чотирьох "літаючих тарілок", які просувались зі швидкістю 5.700 км. на годину.

КАНАДА

Дрю — амбасадором в Лондоні. — 31 серпня обияв пост амбасадора Канади в Лондоні Джордж Дрю, кол. провідник канадійської консервативної партії. — Джордж Дрю, якому тепер 63 роки, має за собою кар'єру прем'єр-міністра провінції Онтаріо. Будучи лідером парламентарної опозиції, він багато разів виступав в обороні прав підсоветських народів і бував гостем на українських святах і з'їздах.

Учасники пластового джемборі. — На світове пластове джемборі, що відбувається в Саттон Колдфілд в Англії, в днях 1-12 серпня, Канада вислала понад 1300 пластуїнів з усіх своїх провінцій.

Ген. Губернатор на вакаціях. — Канадійський Ген. Губернатор Мессей перебуває тепер на вакаціях в Європі. Більшість свого вільного часу він провів в Англії, де колись відбував свої студії на Оксфордському університеті і де був амбасадором Канади впродовж 11 років. — Це вже 122 подорож п. Мессей від 1952 року, коли він став ген. губернатором. До відбутих 130.000 миль дороги доходить ще 10.000. У 1956 році Ген. Губернатор відбув подорож по канадійській Арктиці літаком і собачими запрягами, відвідавши найдальші купецькі станиці і місці.

Суверенність на льодах. — Досі Канада не забезпечувала за собою суверенности на льодах Арктики. Хоча граничні лінії були значені на офіційних картах, то прикордонна охоро-

на простягалася тільки на територіяльні межі. Тепер ситуація змінилася, бо нова техніка дає можливість побудувати льодові бази на льоді. Совети вже встигли зробити понад 30 висадок на канадійських льодах, у віддалі всього 150 миль від канадійського побережжя. Мабуть, уже швидко Канада публічно підкреслить своє власництво на льоді частини Арктики і заборонить чужим державам на них заходити.

Вже діє друга радарна лінія. — Північна радарна лінія, що становить справжню електронічну бар'єр на просторі 3.000 миль, яка нутуватиме кожний ворожий літак, — вже закінчена. До пізньої осені будуть ще випробовувати її справність. Ця лінія, що простягається вздовж Аляски аж до Алеутських островів, коштує 500,000.000 доларів.

Кошти прожитку. — Кошти прожитку не в кожному канадійському місті однакові. І так, пересічна родина видає на прохарчування: у Ванкувері 1.178 дол., в Торонті і Монреалі 1.159, в Едмонтоні 1.108, а у Вінніпегу тільки 1.027.

АРГЕНТИНА

Забороною виїжджати до СССР. — Понад 4000 емігрантів повернулося в останньому часі з Аргентини до СССР. Тепер аргентинський уряд здержав виїзд, бо виявилось, що багато людей виїжджають заманені підступною пропагандою і не мають уже змоги вернутися з Сов. Союзу.

КУБА

Добробут, але й неспокій. — У Кубі панує тепер ще небувалий там добробут, але заразом ніхто там непевний свого завтра. Тільки велика чуйність уряду захищає край перед революцією. Скрізь посилена військова залога, а ночами йдуть справжні бої з повстанцями. Всі амбасади південно-американських держав у Гавані переповнені ворогами режиму, які попросили про азиль. Провідник повстанців Фідель Кастро скривається з своїми кількасот повстанцями в горах, але він має багато прихильників поміж молоддю, головню в місті Сантіаго, де найчастіше бувають всякі акти терору.

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ

Кошти атомового контролю. — Французький представник в розброєнєвій підкомісії Об'єднаних Націй, Жюль Мош, заявив, що кошти контролю атомового розброєння були б не такі то вже великі: прийшлося б zatrudнити цим лиш 2.300 урядовців, що працювали б за ціну 30 мільйонів доларів річно.

ПОЛЬЩА

Рік існування УСКТ. — 15 червня минув рік існування українського суспільного товариства в Польщі, — організації, що об'єднала тих українців, які після 1945 року знайшлися в межах польської республіки. Тепер існує вже 8 воєвідських правлінь УСКТ (Ольштин, Іданськ, Кошалін, Щецін, Зелена гора, Вроцлав, Люблін, Ря-

шів), 1 міжповітовий комітет у Білостоку, 2 міські гуртки в Лодзі і Кракові, 69 повітових правлінь, 193 місцевих гуртків, 50 гуртків художньої самодіяльності з різними секціями (хоровими, драматичними тощо), 2 школи з українською викладовою мовою, 130 шкіл, в яких української мови навчають як предмет, і український педагогічний ліцей в Бартошицах. — УСКТ видає свій тижневик "Наше Слово" у Варшаві.

Культурний договір з Францією. — Польща й Франція заключили обопільний договір про культурний обмін. В договорі забезпечується:

1. свободне подорожування по обидвох державах.
2. обмін книжками, журналами і часописами.
3. взаємні переклади мистецьких, публіцистичних і фахових творів.
4. обопільне навчання мови у певних родах шкіл.

700-ліття Кракова. — Місто Краків відзначає 700-ліття свого існування. З тієї нагоди відбулися великі врочистості, на яких були присутні не тільки делегати з інших польських міст, але також з Києва, Београду, Лієжу, Тулузи, Дрезни і т.д.

ФРАНЦІЯ

Подостатком води на Сагарі. — Французький міністр для Сагарі, Макс Лежен, сказав, що на Сагарі відкрито джерела нафти, які вже до трьох років зроблять Францію самовистачальною під оглядом пального. В найближчому часі побудують декілька нафтопроводів до Бужі

й інших альжирських портів (Бон, Філіпівль і т. д.). Але найважливішим відкриттям на Сагарі — є знайдення обильного джерела води в Уарглі, що на секунду дає 14 куб. метрів. Воно змінить усе життя на великому просторі.

Мала героїня. — Дванадцятьрічна дівчинка, Раймонд Понсе з Бужі (Альжирія), прибула до Парижу, щоб з рук головного команданта ген. Кеніга прийняти хрест воєнної заслуги за надзвичайну відвагу. Вона була в одному з магазинів в Бужі саме в хвилині, коли до магазину вкинуто гранату. Всі присутні зі страху порозбігалися, тільки молоденька Раймонд кинулася і прикрила своїм тілом маленьку свою сестричку, щоб її охоронити. Сестричка вийшла з неважкими пораненнями ніг, а в тілі Раймонд застрягло 54 відламки гранати.

Люрд у ювілейному році. — Французька чудотворна місцевість Люрд очікує в ювілейному 1958 році (століття появи Пречистої) 7-8 мільйонів прочан. Це створює чимало проблем. Прийдеться пустити тисячі надзвичайних поїздів, які в більшості доїжджатимуть тільки до поближких місцевостей, а не до самого Люрду. Люрд може нормально дати нараз мешкання тільки 35.000 прочан, отже розбудовують готелі у промені яких 50 кілометрів довкола. Будують спеціальний новий будинок поштового уряду. Пошту задумують висилати несортовану літаками до Парижу і там шойно її стемплюватимуть люрдськими печатками.

ЕСПАНІЯ

Дон Карльос відвідав Мадрид. — Дон Хуан Карльос Бурбои, син претендента до еспанського престолоа Дон Хуана, що живе на вигнанні в Португалії, і внук Альфонса XIII, останнього еспанського короля, побував кілька днів на вакаціях у Мадриді. Йому тепер 19 років і це йому, а не батькові, готує ген. Франко королівський трон. Він підготовляється до своїх майбутніх обов'язків відповідними студіями: закінчив саме військову академію в Сарагоссі.

Чому ген. Франко вибирає сина, а не батька? — Тому, що син, на його думку, скоріше достосується до нових принципів національної революції.

Зустріч двох диктаторів. — Два помірковані диктатори, ген. Франко і португальський голова держави Салазар зустрілися в одній з малих місцевостей біля Саламанки, в замку Генрика II Кастилійського, який в середньовіччі боронив західних кордонів Еспанії, щоб обговорити всі актуальні проблеми. Між іншим, вирішено заключити економічну унію Іберійського півострова.

НІМЕЧЧИНА

Замилування до лотерій. — Німці видають річно 1,128.000.000 марок, надіючись одного дня стати багатими. Найпопулярнішим є футбольне "тото", далі йдуть кінські перегони і малі лотерійні апарати, у касах гри німці залишають 25 мільйонів марок річно. Доходи з футбольного тото розподіляють так: 50% призначені на ви-

граші, 16,66% на податки, 18, 33% на харитативні і спортові цілі, а 15% для організаторів.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА

Склад населення. — Населення Чехословаччини складається з таких національних груп: Чехів (8,712.223), словаків (3, 563.839), мадярів (392.056), німців (165.790), українців (73.021), поляків (76.609) та інших (40. 049).

ШВАЙЦАРІЯ

Помер ага Кан. — У своїй віллі, над озером Леман у Швейцарії, помер на 79 році життя, легендарний ага Кан, один з найбагатших людей світу, духовий провідник 20 мільйонної секти ізмаїлців, визначний, політик, спортсмен і прихильник мистецтва.

У хвилині смерті була біля нього вся родина, що з'їхалася до Женеви на вінчання наймолодшого сина, 24-літнього Садруддіна, що женився з англійською моделькою Ніною Даер, колишньою дружиною сталевого магната, швейцарського барона Гайнріха фон Тіссена.

Під час свого платиного ювілею, в 1954 році, ага Кан дістав був у дарі від своїх вірних двічі стільки дорогих каменів і золота, скільки важив він сам.

Був він прямим нащадком "Пророка" через доньку Могамеда Фатіму й Ізмаїла, визначного імана VIII ст. Його прадід був губернатором провінції в Персії, але посварившись з шахом, осів в Індії, де й народився ага Кан. По вчасній смерті батька, його виховувала мати — перська княжна Алі шах. За-

Ага Кан з дружиною і сином Алі пригладься востаннє війським перегонам.

кінчивши університет в Кембріджі, він умів якось дивно погоджувати релігійний регіоризм своєї секти з космополітизмом приватного життя. Одружувався по черзі чотири рази: з одною із своїх родичок, з італійкою Тересою Маліано (матір'ю принца Садруддіна) і ще одною французенкою (теперішньою "бегум") Івет Лябрус.

Ізмаїлці — це могаммеданська секта, якої вірні розсіяні по всій Азії і Африці.

У своєму завіщанні Ага Кан визначив своїм наступником на пості духового провідника ізмаїлців сина Алі Кана і свого внука принца Каріма, кажучи, що молода людина краще достосується до вимог атомної епохи. Карімові тепер 20 років, він студіює орієнтальну історію на Гарвардському університеті та є прекрасним спортсменом.

БЛИЗЬКИЙ СХІД

Ювілейні святкування. — В наступному році Ізраїль відзначатиме десяти роковини свого існування. Плянуються великі маніфестації, в яких візьме участь біля 100.000 туристів з усього світу. Центром святкувань буде День незалежності — 25 квітня. Відбудуться спеціальні прогульки в Америку кораблями і літаками.

Швидкий ріст населення. — Тільки кілька народів Близького Сходу і Південної Америки перевищують Ізраїль у швидкому природному приростові населення, який сягає 28 народжень на 1000 людей річно. Тут жиди перевищують навіть не-

звичайно плодovitих індійців і японців. Враз з сильною імміграцією це дасть Ізраїлеві до 15 років 4 мільйони мешканців (сьогодні є нецілих два мільйони).

Шах і Сорая повернулися до Тегерану. — Шах і його дружина Сорая повернулися до Ірану після вакацій на півдні Франції. Вміжчасі їхню батьківщину навістив жакликий землетрус, наслідком якого згинувло 5 000 людей. Шах велів тепер приготувати собі коней, щоб верхи відвідати на схилах гір потерпілі села, які після землетрусу відтати від світу. У шаха і його дружини ще одна велика гризота: вони не мають дітей і якщо цьому не зарадять лікарі, шах мусітиме розвестись з Сораяю, яку дуже любить, та взяти собі іншу дружину.

Труднощі короля Сеуда. — Два атентати на короля впродовж останніх двох місяців, втеча еміра Файсала — арабського престолонаслідника, збурення публічної opinii, — це картки з теперішньої Сеуді-Арабіі.

Королеві тільки чудом пощастило вийти з життям: раз знайлено часову бомбу під королівським бальконом, а другим разом — під ліжком короля. Читки вели до єгипетської амбасаді і в зв'язку з тим прогнано єгипетського військового аташе.

Під час королівської візити в Йорданіі, престолонаслідник Файсаль спакував свої речі та втік до Риму, залишивши королівство без опіки. Там він зустрівся з повіренниками єгипетського диктатора Нассера,

Сеуд в гостині в йорданського короля Гуссейна

а опісля відлетів до ЗДА, будь-тоби шукати поради в лікарів. Файсаль є братом Сеуда, з яким не погоджується, бо є прихильником близьких взаємин з Єгиптом.

КИТАЙ

Зустріч п. Я. Стецька з Чіян Кай-Шеком. — Президент Центр. Комітету АБН Ярослав Стецько відбув 27 червня розмову з маршалом Чіян Кай-Шеком, а також під час своєї кількадечної візити в столиці вільного Китаю мав конференції з прем'єр міністром О. К. Юї, міністром закордонних справ та численними іншими політичними і військовими особистостями. Ціль подорожі і розмов п. Я. Стець-

ка була — узгодити методи боротьби з більшовизмом. — У Тайпею від деякого часу перебуває постійна місія АБН.

Злочинець признається. — У своєму річному звідомленні признався прилюдно китайський диктатор, що з-поміж усіх обвинувачених в протирежимній діяльності китайців, 16,8% страчено, 42,3% — заслано на каторжні роботи, а 32% віддано під поліцейний нагляд. — Західні кореспонденти обраховують, що в роках т. зв. "визволення" (1949-52) в Китаї страчено біля 800.000 "ворогів народу".

Народ має досить колгоспів. — В одному селі, у провінції Куан-Тун, селяни збунтувалися проти колгоспних порядків та

кинулися демолювати колгосп. Покликана міліція відкрила вогонь по народі, вбиваючи 30 осіб.

Бажав критики і її почув. — У своєму річному звідомленні Мао Тсе Тунг запрошував китайців вільно критикувати комуністичну партію і уряд. Отже професор Ко Пей Чі з Пекінського університету висловив свою критику такими словами: "Знищити комуністів чи повалити режим, не було б антипатріотичним ділом, бо ви, комуністи, не служите народові. Китайські народні маси не мають вже довіря до комуністичного керівництва, бо впродовж останніх вісьмох років партія їх обманула. Єдині партійці добрилися. Раніше вони ходили у позивертаних черевиках, а тепер їздять в автах і ходять у пишних уніформах. Якщо не скарменется, то хвилі заллють усі і вас захопить з собою повінь та поз'їдають риби. Тому, що партія є зраллива супроти мене, я був зрадливий супроти неї. Кхитай належить своїм 600 мільйонам мешканців, з контр-революціонерами включно. Він не є власністю комуністичної партії. Якщо не поправитесь, то раніше чи пізніше народ вас переверне. Це також буде згідне із законом соціалістичної еволюції".

ПАКІСТАН

Прем'єр у ЗДА. — В Америці побував з відвідинами пакистанський прем'єр-міністр, Гусейн С. Сурауарді. Кажуть, що цей 64-річний політик, що кермує тепер долею 88 мільйонів людей, незвичайно любить забави і жінок. Свята, влаштовує

ні в його городах у Карачі, уряджених на каліфорнійський зразок, є одними з найгучніших в Азії.

Але рівночасно він дуже зручний та хитрий політик. Студіював на університетах в Калькуті і Оксфорді право, економіку і політичні науки, був адвокатом і посадником Калькути, аж поки в 1946 році не очолив бенгальського уряду. Згодом попав в конфлікт з основником пакистанської держави Могаммедом Алі Джінною та втратив своє місце в ассамблеї. Тоді став ходити від села до села та приєднувати людей до своєї власної партії, що її назвав Лігою "ауамі" (популярною). У тому часі він гостро виступав проти впливів Заходу. Але тепер, здобувши більшість і ставши прем'єр-міністром, він змінив свою думку та перемінився в найбільшого прихильника Заходу і колективної оборони.

До Америки привели Сарауарді економічні клопоти й потреба запобігти висиханню провінції Пенджаб, де щорічно переміняється в пустиню 40.000 акрів землі. Щоб цей процес зупинити, треба інвестувати багато гроша.

Пакистан — це одна з найбільш відсталих країн світу. 88% його мешканців ще досі неписьменні і в безрезні наступного року вперше матимуть змогу безпосереднім голосуванням вибрати собі уряд.

НАУКА І ТЕХНІКА

Небувала швидкість ракети. — Американське міністерство о-

борони повідомило, що ракета Лукгед Х-17, вивінувана всіми мірними інструментами, переступила досі досягнуту найбільшу швидкість льоту: 15.000 миль на годину.

Новий елемент. — Американські, англійські і шведські вчені, в дружній співпраці, відкрили новий елемент 102, збомбардувавши кюрієм (елемент 96). В пошану визначному шведському хемікові Альфредові Ноблеві, цей новий елемент прозвано "нобелієм".

Геофізичний рік. — Вже почався давно підготовлюваний геофізичний рік, що в ньому беруть участь в об'єднаному зусиллю 5.000 вчених з усього світу, щоб збагнути невідомі досі таємниці. Проблем є чимало: дослідження ще невідомих теренів, проблем земного магнетизму, землетрусів, особливостей стратосфери, повітряних і морських струй, космічного проміння і т. д. Ця вселюдська кампанія, що триватиме 18 місяців, буде коштувати понад 500,000.000 доларів.

МЕДИЦИНА

Найважливіше — гормональна рівновага. — На міжнародному конгресі спеціалістів ревматичних хворіб, що відбувся в Торонті, доказав д-р Ганс Селіс з Монреальського університету, що всі захворювання мають свою причину в захитанні гормональної рівноваги. Організм, в якому ця рівновага існує, є невразливий на зарази. Це твердження зводиться до того, чого навчала вже старовинна медицина, яка поділяла організми на "сильні" і "кволі" — пер-

ші відпорні на недуги, а другі — ні.

Проклоні можна вилікувати. — Англійський лікар, д-р Річард Мічел, розказує про такий випадок: Один молодий англісець страшенно клав, інколи навіть по 30-40 разів на годину. З його крамниці незабаром втекли всі клієнти, а родина стидалася вийти з ним на вулицю. Врешті ним занялися лікарі, піддавши його курації біоксидом вугля. Після 30 доз біоксиду він перестав клясти і став нормальною людиною.

Реакційні літаки не для товстих. — Лікарі ствердили, що їзда понадзвуковими реакційними літаками є небезпечною для товстих людей. Клітини товщу мають у собі багато азоту, який в деяких обставинах, при наглому зменшенні барометричного тиску, може виходити назовні у формі газових баньок, які можуть спричинити важкі захворювання, паралічі і смерть. Досі було вже два таких випадки смерті на висоті 30.000 стіп.

Чому чоловіки не можуть бути при народженні їх дитини? — Адвокат Коннел з Рочестеру вніс скаргу до найвищого суду проти заряду лікарні, в якій заборонено йому бути присутнім при народженні його сина. Суд дістав від директора шпиталю таке пояснення: Є багато причин, чому забороняється чоловікам бути присутніми у положничій залі. Але найважливішим є те, що чоловіки звичайно бентежать лікарів, а інколи, втративши нерви, навіть кидаються на них. Тому то дуже мало лікарень погоджуються на їх приваність.

Немовлят будуть печатати. — Щоб запобігти численним драмам заміни немовлят в клініках, д-р Бей Джекобс з лікарні в Арлінгтоні (Вірджинія, ЗДА), винайшов прилад, який дещо нагадує пліомбову печатку контролерів. Ще заки відділять немовля від матері, прикріплюватимуть на пупковому шнурку маленьку бляшку з ініціалами матері і дитини.

Боротьба з галасом. — У Мюнхені відбулася спеціальна міжнародна конференція інженерів, лікарів, правників, урбаністів і навіть представників забезпечених товариств, які радилися, як запобігти галасові, що вдираючись до мешкань виснажує людей та відбирає їм сон. З цією метою вирішено будувати літаки, яких мотори роблять менше галасу, в Німеччині винайдено спеціальні футрування дверей і вікон, що пропускають третину звуків, а також найновіші будови вже вивінуються спеціальними "літаючими стінками", які вбудовуються поміж внутрішню і зовнішню стіну дому та які складаються з півторицалевої верстви цементу і півцалевої верстви скляної вовни, які не дотикаються. Така будова коштує на 2% дорожче звичайної, але зате люди можуть спати в ній "олив'яним сном", бо до нутра проникається всього 15% сили звуку.

Проміння "Х" вкорочують життя. — Статистика виявляє, що коли пересічний вік дорослих американців є 65,6 років, а пересічний вік лікарів, які не мають контакту з промінням Х є 65,7 років, то вік спеціалістів, які принагідно користуються

пром. Х є 63,3 років, радіологів — 60,5 років, а стоматистів, які дуже часто користуються пром. Х, всього тільки 56 років. Левкемія є в радіологів вдев'ятеро частішою, як посеред інших лікарів, і в двадцяті частіше, як поміж іншим населенням. Також рак буває двічі частіше, як поміж іншими американцями. Їхні діти мають більше недуг серця, очей і крові, а також частіше вмирають в лоні матерей.

АРХЕОЛОГІЯ

Відкрили некрополь. — Під час будови гаражу під площею Ватикану, відкрито старовинне цвинтарище, яке колись знаходилось під частиною славної "Віа тріумфаліс", що пересікала теперішню територію Ватикану. Надгробні пам'ятники походять переважно з початків християнської ери. На них є читкі написи і мальовила. Наявність цвинтаря до деякої міри потверджує правдивість передання, що св. Петро був похоронений на тому місці, де стоїть його базиліка.

Римські фрески у Зальцбургу. — Під час реконструкції церкви св. Петра в Зальцбургу знайдено римські фрески з перед 1127 року (тоді була згоріла церква). Це унікальна знахідка в Центральній Європі.

Розкопки в Йорданії. — Двадцять американських археологів ведуть розкопки в околиці Напліус, де колись стояло одне з найбільших міст старовинної Палестини — Сіхем.

ВИДАННЯ

"Украдене щастя" в еспанській мові. — Викладач київського інституту чужих мов Рафаель Естреля переклав на еспанську мову "Украдене щастя" І. Франка. Книга вже вийшла друком.

Твори Франка в болгарській мові. — Болгарське державне видавництво "Народна культура" приступило до видання вибраних творів І. Франка в двох томах.

Дві розповіді про Бразилію: — "Ти був чужий" (Сан Пауло 1957, стор. 114) та "І сталося чудо Боже" (Сан Пауло 1955, стор. 49) — це дві талановиті розповіді про Бразилію Івана Овечко, написані живо і доброю українською мовою, з багатьма ілюстраціями. Вони цікаві для кожного, хто цікавиться невідомими йому країнами, пригодами і подіями. Можна їх набити через вид. "Ми і світ" (ціна першого видання 1 дол., другого — 0.50 дол.).

МИСТЕЦТВО І ЛІТЕРАТУРА

100 шедеврів французького мистецтва. — Під таким гаслом відбувається виставка в паризькій галерії Шарпентіє, яка триватиме до кінця літа. Виставлено сто картин (всі вони походять із приватних збірок), що репрезентують 200 років французького малярства (1750-1950). Почавши від Наттіє і Фрагонарда, через славних корифеїв модерного мистецтва Манета, Курбе, Дегаса, Піссаро, Монета, Сіслея, Ван Гого, Ренуара, Тулуз-Лотрека, Сезана, Гогена, Матісса, аж до сучасних мистців

Пікасса, Моділіані, Сегонзака, Дюфі, Утрілля, Дерена, Влямінка. Ця виставка має дійсно право називатись виставкою шедеврів!

КІНО - ТЕАТР - МУЗИКА

Міро Скаля-Старицький виступить в Канаді і ЗДА — Наш прекрасний оперовий співак Мирослав Старицький (Міро Скаля) приїжджає на американський континент, щоб виступи-

Міро Скаля в ролі князя Змантуті в опері "Ріголетто" Верді на сцені Королівської опери "Ля Моне" в Брюсселі.

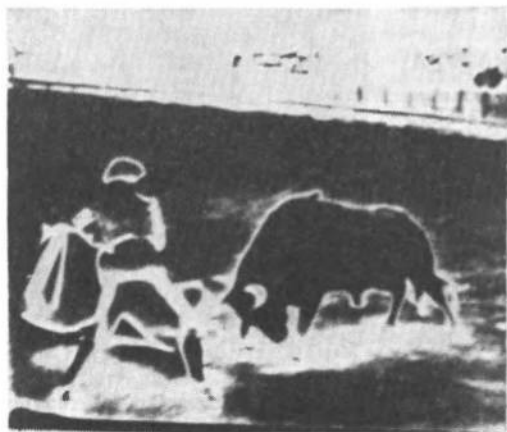
ти з кількома концертами. Він виступить у Канаді з двома концертами 15 вересня в Торонті і 22 вересня в Монреалі. — Останньо М. Старицький був заангажований впродовж двох сезонів як перший теиор королівської опери в Брюсселі, а від низки років співає по багатьох західно-європейських операх, рахуючись не тільки до найкращих, але й найдорожчих співаків. Акомпаніатором М. Скалі буде наш відомий молодий композитор Ігор Соневицький.

Українець винайшов нову техніку в кінематографії. — На кількох європейських кінофестивалях українець Євген Деслав продемонстрував свій довгометражний документальний фільм (75 хвилин) ("Фантастична візія"), що становить початок нової техніки в кінематографії. Схрестивши фільмовий позитив з фільмовим негативом, він без спеціальних окулярів видобув у глядача враження

рельєфу — тридімезійности. Цей новий спосіб висловлювання образів дуже заінтересував фільмових техніків. Низка французьких, еспанських, бельгійських, італійських та швейцарських часописів і журналів принесли про це вістку і признання фахівців. Фільм Є. Деслава був заініційований в Еспанії і викінчений у Швейцарії.

Самовбивство режисера. — У Мюнхені вкоротив собі віку 48-річний німецький режисер Варнер Префке, що саме підготував накручування фільму "Молоді леви". Причиною нервового заломання були матеріальні труднощі.

Чаплін у Ніцці. — Чарлі Чаплін прибув з своєю родиною з Женеви на тримісячні вакації в Ніцці (Блакитне побережжя). Відпочиваючи, Чаплін складатиме також тексти і музику для майбутніх сценаріїв. Прем'єра його останнього фільму "Король у Нью-Йорку" відбудеться

Один з кадрів "Фантастичної візії" Деслава

Чарлі Чаплін із своєю донечкою.

у місяці вересні в Лондоні. — Чарлі Чаплін, якому тепер 68 років, має з своєю дружиною Ооною шестеро дітей: найстаршому з них 13 років, а наймолодшому щойно кілька тижнів.

Револьта кінових мистців в Аргентині. — Біля 500 артистів, продукторів і техніків зайняли Державний інститут сінематографії і забарикадувались у ньому, протестуючи так проти майже дворічного застою державної кіноіндустрії. Президент Адамбурґу повідомив демонстрантів, що негайно увійде в життя закон, який захищає аргентинську фільмову промисловість.

Пісні Є. Зарицької на мікросільйоновій пластинці. — Світова фірма "Колумбія—Пат Марконі" записала на великій мікросільйоновій пластинці 17 пісень українських композиторів у виконанні чи не найкращої сучасної української співачки

Євгенії Зарицької. Пластинка зветься "Шант д'Юкрен" (реєстр. ч. ФЦХ 504) і її награвня триває 45 хвилин. Пісні мають французькі пояснення, зроблені Л. Гузарем. — Євгенія Зарицька належить до найвищої класи світових співаків і виступає

Євгенія Зарицька

завжди з найкращими співаками і музикантами (напр. в Парижі на концерті, що ним особисто диригував Стравінський, пластинки з найкращим сучасним бас-баритоном Борисом Крістофом і т. д.).

ПРОМИСЛ - ТОРГІВЛЯ

Мода на малі вози. — В Америці щораз поширюється мода на малі європейські авта. Побіч

Італійський "Фіат"

"Фолксваген", що зробив уже на своєму експорті масток, масово продають в Америці свої малі вози: Остін, Гільман, Рено (їхні моделі є вже чимсь посе-

Німецький "Мессершміт"

редним поміж малим автотом і мотоциклом), Гоггомобіль та інші. Італія приготується кинути на ринок нащадка свого Фіата — Тополіно (дімочок). Це двоциліндрова машина, висока на 51 цалів, а широка й довга по 118 цалів, можна в ній примістити двоє дорослих людей і двоє дітей.

Подорожіння сталі. — "Ю. С. Стіл Корпорейшен", що охоп-

лює третину американської сталеної продукції, проголосила з 1 липня нову ціну на сталь: 146 дол. за тонну, тобто подорожіння на 6 дол. Ця компанія розпоряджає найбільшими й наймодернішими сталеварнями світу.

СПОРТ

Новий світовий рекорд скоку у височинь. — Советський спортсмен Юрій Степанов здобув у Ленінграді новий світовий рекорд скоку у височинь, досягнувши 2 м. 16 см. — Коротка хронологія цієї конкуренції: 1914 рік — Бесон (ЗДА), 2 м. 01, 1924 р. — Осборн (ЗДА) 2 м. 03, 1933 р. — Марті (ЗДА) 2 м. 04, 1934 р. — Марті, 2 м. 06, 1936 р. Джонсон і Ал Бриттон (ЗДА) 2 м. 07, 1941 р. — Сайер (ЗДА) 2 м. 11, 1953 р. — В. Дейвіс (ЗДА) 2,12, 1956 р. — Ч. Дюмас (ЗДА) 2,15, 1957 — Ю. Степанов (СССР) 2,16.

Американський рекорд. — Один із американських залізнодорожників зі стеиту Міссурі здобув оригінальний рекорд довжини їзди на водних лещатах, проїхавши за моторівкою без зупинки 1.144 кілометри. Він їхав понад 48 годин.

Д-р МИКОЛА ОСТАФІЙЧУК

лікар загальних недуг

з днем 1 липня 1957 р. відкрив свою канцелярію

в ОШАВІ, Онт.

при

178 Simcoe St. N., RA 5-9921

Години прийнять:

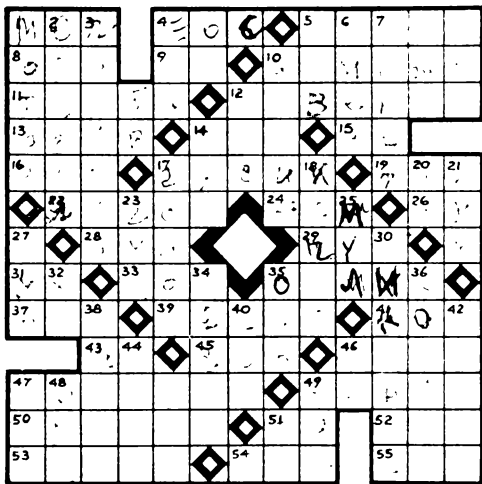
2-4 і 6-8 попол.

ХРЕСТИВКА

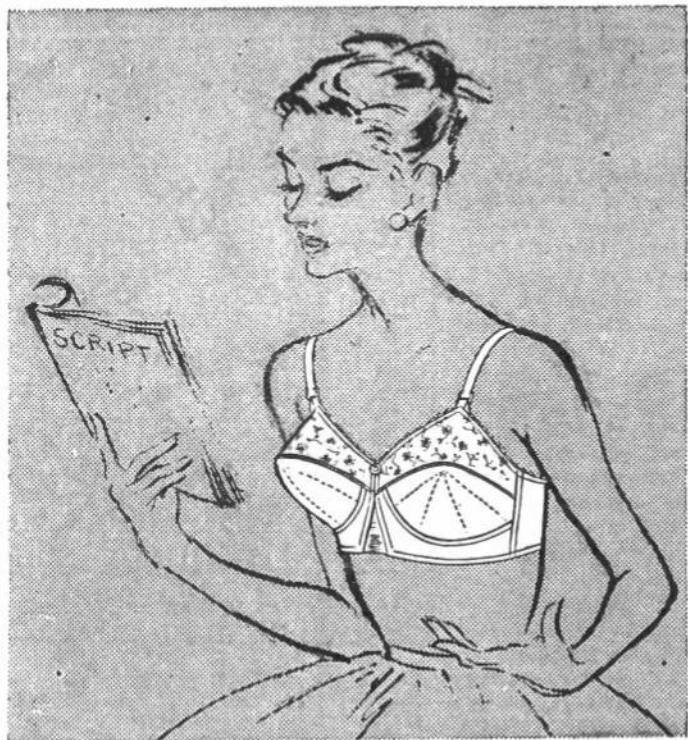
Склала С. А.

Поземно: 1. Старо-
винна зброя, 4. гр. бо-
гиня ранньої зорі, 5.
чоловіче ім'я, 8. "мо-
лись!" по-латині, 9.
вказ. займенник, 10.
звізда, що не сформо-
вана, 11. рід мішка,
12. гора в Карпатах,
13. місто над Чорним
Морем, 14. стіна з ка-
міння, 15. заперечення,
16. заглиблення вико-
пане в терені, 17. до-
машній птах, 19. сло-
во потвердження, 22.
небесний посол, 24. о-
соб. займенник в 3
відм., 26. франц. мо-
нета, 28. татарське се-
ло, 29. волосся на вер-
шку голови, 31. оклик, 33. по-
кривало, 35. часть мови, 37. не-
вільник, 39. річка в Україні, 41.
частина голови, 43. перші бук-
ви азбуки, 45. оселя для звірів,
46. дорогий пахучий олі-
йок, 47. місто в Ірані, 49. непе-
ресічний талант, 50. добрий бе-
сідник, 51. ріка в Італії, 52. ма-
лий кінь (з пропущенням само-
звуків), 53. є в капусті, 54. ім'я
циганки, 55. джерело могутньої
енергії (без останньої букви).

Доземо: 1. двигун, що рухає
машину, 2. нищівне діяння пли-
вучої води, 3. ін. "прекрасна",
4. грецька буква, 5. біблійна
постать, 6. віщий знак, 7. при-
тока Дністра, 10. свята книга

мусульман, 12. реліг. реформа-
тор, 14. домашнє звір'я, 17. ка-
тастрофальний недостаток по-
живи, 18. домашня птиця, 20.
фігура в картах, 21. скорочена
назва укр. організації в Канаді,
23. рід галасу, 25. як 14 доземо,
27. вигинулий звір, схожий на
зубра, 30. рослина (здрібно),
32. звук сміху, 34. рим. імпера-
тор, 35. давня форма вказ. зай-
менника, 36. місто в старовин-
ній Греції, 38. заміжня людина,
40. потрібний кожному для від-
починку, 42. мешканець Карпат,
44. грецька буква, 47. невеликий
жін. капелюх без крис, 48. пе-
ріод часу, рахований від важ-
ливого істор. моменту, 49. англ.
посілість в Східній Індії

festival by *Exquisite Form*

СПРАВЖНІЙ ФЕСТИВАЛЬ

для

ЕЛЕГАНТНИХ ПАНЬ

Найкращої форми і якості нагрудники

Ціна тільки 2 долари!

Заходьте, просимо до фірми

Е. ДУМИН ЛТД.

552 Квін — Вест

Тел.: EM 4-4726

В НЕДІЛЮ 15 ВЕРЕСНЯ 1957 р., ГОД. 8.00 ВЕЧ.

в репрезентативній залі

MASSEY HALL

в Торонті

виступить наш відомий тенор

МИРОСЛАВ СКАЛА - СТАРИЦЬКИЙ

з багатою програмою українських та класичних оперо-
вих арій.

Акомпаньямент: Ігор Соневицький

ЦЕ ОДИНОКА НАГОДА В КАНАДІ ПОСЛУХАТИ
НАШОГО СЛАВНОГО СПІВАКА.

Програму можна одержати в крам.: Арка, Базар, Плай.

**Концерт МИРОСЛАВА СКАЛИ-СТАРИЦЬКОГО
В МОНТРЕАЛІ**

відбудеться 22 вересня 1957 р., год. 8.00 веч.

в залі: **Plateau Hall**

Квитки в книгарнях "Базар", 3644 і 3675 St. Law-
rence Bld. — Tel. PL 3496 або PL 2565

КАЖУТЬ:

Штурм, Марконі й Левіс,
Тавропулос, Лещинські й Дейвіс
І земляк наш Петро Кучер,
Що найкращий — це хліб "ФЮЧЕР"!

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

"БУДУЧНІСТЬ"

"THE FUTURE BAKERY"

735 Queen St. W. Toronto, Ontario

CONNOR

здавна славиться найкращими пральними машинами.

— Люблю гарне, добре й дуже,
Ціна, — це теж не байдуже!
На весь "б'лок" я маю "гонор",
Що в "салері" стоїть "Connor!"

ЦІНИ НИЗЬКІ!

ВЕЛИКИЙ ВИБІР!

ДОГІДНІ СПЛАТИ!

Чемна та акуратна обслуга.
в українській відомій фірмі

ALPHA FURNITURE CO.

735 Queen St. W., Toronto, Ont.

Tel. EM 3-9637